

Turun yliopisto
University of Turku

Vanhempien sosiaalinen tuki jäähkiekkoharrastukseen ja koulunkäyntiin nuorten ja vanhempien kokemana

Sami Aaltonen
Pro gradu -tutkielma
Kasvatustiede
Opettajankoulutuslaitos
Turun yliopisto
Huhtikuu 2019

*Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu
Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.*

TURUN YLIOPISTO

Opettajankoulutuslaitos

AALTONEN, SAMI: Vanhempien sosiaalinen tuki jääkiekkoharrastukseen ja koulunkäyntiin nuorten ja vanhempien kokemana

Tutkielma, 57 s., 10 liites.
Kasvatustiede
Huhtikuu 2019

TIIVISTELMÄ

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millaisia eroja on nuorten vanhemmiltaan jääkiekkoon ja koulunkäyntiin saamassa sosiaalisessa tuessa. Sosiaalinen tuki oli jaettu neljään alakategoriaan tulosten tarkastelun helpottamiseksi. Tuen muodot olivat aineellinen tuki, arviointituki, emotionaalinen tuki ja välineellinen tuki. Lisäksi selvitettiin, kokevatko nuoret saamansa tuen yleisyyden samalla tavalla kuin heidän vanhempansa.

Tutkimusaineisto kerättiin tammikuun 2019 alussa sähköisellä Webropol-kyselyllä. Tutkimukseen osallistui 141 vuonna 2004 syntynyttä jääkiekon harrastajaa ja 186 vanhempaa eri puolilta Suomea. Tutkimusaineiston kuvailemiseen käytettiin keskiarvoja, jakaumia ja keskihajontaa. Riippumattomien otosten t-testillä vertailtiin kahden ryhmän keskiarvoja.

Tulosten mukaan jääkiekkoilevat nuoret kokivat saavansa vanhemmiltaan sosiaalista tukea yleisemmin jääkiekkoharrastukseensa kuin koulunkäyntiinsä. Vanhemmat sen sijaan kokivat antavansa tukea yleisemmin lastensa koulunkäyntiin. Emotionaalinen tuki oli ainoa sosiaalisen tuen muoto, jota vanhemmat kokivat antavansa yleisemmin kuin nuoret kokivat sitä saavansa. Nuoret kokivat saavansa emotionaalista tukea yleisemmin jääkiekkoon kuin koulunkäyntiin. Vanhemmat kokivat päinvastoin. Aineellisessa tuessa ei ollut tilastollisesti merkitseviä eroja vanhempien ja nuorten vastausten välillä. Välineellistä tukea nuoret kokivat saaneensa yleisemmin kuin vanhemmat kokivat sitä antaneensa. Koulunkäyntiin annetussa tuessa ei tämän tukimuodon osalta suurta eroa ollut, mutta jääkiekossa nuorten ja vanhempien kokemukset tuen yleisyydestä erosivat toisistaan. Arviointitukea nuoret kokivat saavansa yleisemmin kuin vanhemmat kokivat sitä antaneensa. Eroja löytyi sekä jääkiekkoon annetussa tuessa sekä koulunkäyntiin annetussa tuessa.

Enemmistö nuorista koki nykyisen tuen riittäväksi. Vanhemmista miltei kaikki olisivat valmiita antamaan lisää tukea lastensa jääkiekkoharrastukseen ja koulunkäyntiin.

Avainsanat: sosiaalinen tuki, jääkiekko, koulunkäynti, nuoret, vanhemmat

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	4
2 NUORTEN TARPEET VANHEMPIEN TUELLE	7
3 SOSIAALISEN TUEN MUODOT	10
3.1 Emotionaalinen tuki	12
3.2 Aineellinen tuki	12
3.3 Välineellinen tuki	13
3.4 Arviointituki	14
4 MOTIVAATION RAKENTUMINEN	15
5 TUTKIMUSONGELMAT	19
6 TUTKIMUSMENETELMÄT	21
6.1 Tutkimuksen kohdejoukko, aineiston hankinta ja eettisyys	21
6.2 Tutkimuksen mittarit	22
6.3 Aineiston analysointi	27
7 TULOKSET	30
7.1 Emotionaalinen tuki	32
7.2 Aineellinen tuki	34
7.3 Välineellinen tuki	37
7.4 Arviointituki	38
7.5 Taustamuuttujien merkitys koettuun sosiaaliseen tukeen	41
7.6 Lisätuen tarve jääkiekkoon	43
7.7 Lisätuen tarve koulunkäyntiin	45
8 POHDINTA	48
LÄHTEET	53
LIITTEET	57

1 JOHDANTO

Vanhempien voi usein kuulla sanovan, että lasten koulukäynti on tärkeämpää kuin näiden urheiluharrastus. Urheiluharrastuksia pidetään vain hyvänä lisänä lasten arjessa, mutta vain lisänä. Vanhemmat kuitenkin tiedostavat liikunnan olevan lääkettä lastensa fyysiseen terveyteen. Urheilun tehtävänä on muutoinkin kasvattaa nuoret liikunnalliseen elämäntapaan, jolla ehkäistäisiin myös mahdollisesti tulevia psyykkisiä ongelmia. (Lämsä 2002, 79.)

Kahdeksaluokkalaiset ovat ikävaiheessa, jossa yleinen liikunta-aktiivisuus on jo lähtenyt laskemaan. Tämä ei suinkaan koske koko väestöä, mutta keskiarvallisesti näin tapahtuu. Suomalaisilla nuorilla lasku on jyrkempää kuin monien muiden maiden ikätovereilla. Urheiluseuroissa eletään vaiheita, jossa mietitään kuumeisesti keinoja drop out -ilmiön hillitsemiseksi. Teini-ikäisille tämä vaihe on fyysisen aktiivisuuden suhteen vedenjakaja. (Takalo 2016, 168–179.). Lämsän mukaan drop out -ilmiö on olennainen osa huippu-urheiluun tähtäävää toimintaa, koska kilpaurheilun tehtävänä on erottaa jyvät akanoista. Urheilun parissa toimivien aikuisten pitäisikin olla enemmän huolissaan nuorten burn outista. Tähän ilmiöön vanhemmat voivat vaikuttaa tukemalla ja ymmärtämällä painostamisen ja tavoiteasettelun sijaan. Ollaan oikeilla jäljillä, jos nuorelle ulkopuolelta asetetut tavoitteet eivät ylitä hänen omia kykyjään. (Lämsä 2002, 85–86.)

Lämsän (2002) tekemän tutkimuksen mukaan jääkiekkoilevat nuoret eivät yleisesti kokeneet vanhempiaan häiritseviksi. Lämsän tutkimuksesta on kulunut jo aikaa, mutta viitteitä tilanteen muuttumisesta huonompaan suuntaan ei ole nähtävissä. Yksittäiset yli-innokkaat vanhemmat voivat toki aiheuttaa ongelmia, joilla pahimmillaan aiheutetaan haittaa koko joukkueen toiminnalle. Tästä ovat esimerkkinä katsomossa nähdyt tunteenpurkaukset, joita on totuttu näkemään ammattilaisten peleissä. Junioriurheilussa ne aiheuttavat paheksuntaa. Pääosin jääkiekkoilevat nuoret pitivät poikkeuksia lukuun ottamatta vanhempiaan enemmän voimavarana kuin haittatekijänä. (Lämsä 2002, 84).

Vanhemmat tuntuvat kuitenkin välillä ymmärtävän väärin roolinsa nuorten tukijoina ja harrastamisen mahdollistajina. Vasalammen (2017, 60) mukaan vanhempien panostus ja sitoutuminen lapsensa kouluun ja harrastukseen on hyödyksi vain silloin, kun se tukee lapsen autonomiaa. Liukkonen ja Jaakkola (2017, 200) muistuttavat, että urheilun tulisi olla nuoren oma juttu, ei vanhempien tai valmentajien. Ylisuuret odotukset ja lajin vaatimat taloudelliset satsaukset

kuitenkin johtavat ajoittain nuoren painostamiseen. Toisessa ääripäässä on tapauksia, joissa vanhemmat palvovat lastaan hänen urheilullisen osaamisensa takia. Tätä kutsutaan urheilupiireissä fanittamiseksi. Mukana on myös vanhempia, jotka eivät halua ollaan millään tavalla mukana lapsensa harrastuksessa. Nämä ääripäät eivät palvele nuoren harrastamista parhaalla mahdollisella tavalla. Salmela (2006, 37) toteaa vanhempien olevan avainasemassa nuorille annettavan sosiaalisen tuen antajina ja harrastamisen mahdollistajina.

Tässä tutkimuksessa selvitettiin, millaista sosiaalista tukea vanhemmat antavat peruskoulun kahdeksatta luokkaa käyville vuonna 2004 syntyneille nuorille koulunkäyntiin ja jääkiekkoharrastukseen. Toiseksi selvitettiin vanhempien ja nuorten kokemus annetun sosiaalisen tuen yleisyydestä. Kolmantena tehtävänä oli selvittää erilaisten taustamuuttujien merkitys annetun sosiaalisen tuen yleisyyteen. Tästä esimerkkinä on vanhempien koulutustaustan merkitys annetun sosiaalisen tuen yleisyyteen. Kestilä, Karvonen, Parikka, Seppänen, Haapakorva ja Sutela (2018, 10–12) saivat tutkimuksessaan tuloksen, jonka mukaan vanhempien suorittama korkeakoulutus ennustaa heidän lapsilleen hyvää koulumenetystä. Tässä tutkimuksessa selvitettiin, että vaikuttaako se myös sosiaalisen tuen yleisyyteen.

Tutkimuksessa selvitettiin myös, näkyykö jääkiekkoharrastuksessa tapahtuva aikainen valikoituminen erilaisiin tasoryhmiin sosiaalisen tuen yleisyyteen. Suomessa on tasoryhmätön peruskoulu, joka yrittää varmistaa kaikille yhtäläiset mahdollisuudet toisen asteen koulutusvalintojen tullessa eteen peruskoulun loppusuoralla (Read 2017, 25–26). Tutkimuksen kohteena olleet nuoret eivät vielä olleet valinnan edessä koulunkäyntinsä suhteen. Jääkiekon puolella heidät sen sijaan oli karsinoitu tasoryhmiin jo kymmenen ikävuoden kohdalla.

Tutkimuksen hypoteesina oli, että vanhemmat eivät koe antamaansa tukea yhtä yleisenä kuin nuoret kokevat sitä saavansa. Oletamus perustuu Kantersin, Bocarron ja Casperin (2008, 74–75) tutkimukseen, jossa nuoret kokivat vanhempien antaman tuen osaksi jopa painostavana. Trussel ja Shawn (2012, 383–384) totesivat vanhempien antavan lapsilleen paljon sosiaalista tukea, koska se kuuluu hyvään vanhemmuuteen. Lisäksi se oli oiva mahdollisuus näyttää ympäröivälle yhteisölle, kuinka hyviä vanhempia he olivat.

Tutkimuksen tuloksia on jatkossa mahdollisuus hyödyntää urheiluseurojen pitämässä koulutuksissa, jotka ovat suunnattuja vanhemmille ja valmentajille. Koulutusvastuu on siirtynyt viime vuosina liitoilta seuroille ammattilaisten määrän kasvaessa seurakentässä. Vanhemmille ei kuitenkaan juuri

edelleenkään koulutuksia järjestetä. Tämä siitäkin huolimatta, että heidän tukensa on elinehto nuorten harrastamiselle (Aarresola 2014, 68).

2 NUORTEN TARPEET VANHEMPIEN TUELLE

Nuorten suoriutumisen, eli arjessa selviytymisen, taustalla on kaksi merkittävää tekijää. Omaan osaamiseen liittyvät uskomukset eli odotukset sekä toimintaan kohdistuva arvostus. Uskomuksilla tarkoitetaan nuorten käymää sisäistä pohdintaa siitä, kuinka hyviä he ovat jossain tietyssä asiassa ja voivatko he onnistua siinä. Ihmisellä on ylipäänsä tapana ajautua tekemään asioita, joissa he kokevat olevansa hyviä ja joita he itse arvostavat. (Aunola 2018, 211; Viljaranta 2017, 66–68.)

Nykypäivänä lasten harrastus urheiluseurassa aloitetaan keskimäärin jo ennen kouluikää. Kosken ja Mäenpään (2018, 50–51) mukaan noin 60 prosenttia lapsista aloittaa seuratoiminnassa ennen seitsemättä elinvuottaan. Aloitus on viime vuosikymmeninä aikaistunut ja suuntaukselle ei näy tällä hetkellä loppua. Monista lajeista onkin muodostumassa varhaisen erikoistumisen lajeja, joiksi luettiin aiemmin vain lajit, jossa kilpaillaan huipulla ennen täysi-ikäisyyttä. Jääkiekossa urahuippu pitäisi kuitenkin saavuttaa vasta keskimäärin noin 27–28 vuoden iässä. Aikaisen erikoistumisen vaarana on, että monelle jääkiekkoilevalle nuorelle tulee burn out, jos taakka kasvaa liian suureksi liian varhain. (Lämsä 2002, 82–86.)

Tutkimuskohteena olleet 14–15-vuotiaat nuoret ovat ikävaiheessa, jossa käsitys omista kyvyistä ei enää todennäköisesti ole ylioptimistinen. Koulussa käsitys omasta osaamisesta tulee selväksi ensimmäisten vuosien jälkeen ja jääkiekossa viimeistään 10–11-vuotiaana, jolloin jako tasoryhmiin on alkanut. Nuoren saama palaute on muokannut hänen odotuksiaan ja arvojaan. Samalla nuoren näkemys itsestään muuttuu entistä realistisemmaksi. Opettajien ja vanhempien arviot ovat ensiarvoisen suuressa roolissa. Tukeminen ja kannustaminen myös vaikeuksien keskellä auttaa nuorta jatkamaan yrittämistä, joka mahdollistaa onnistumiset ja kehittymisen. Nuoren tulisi kokea epäonnistumisen olevan vain hetkellistä eikä häneen yksilönä liittyvä tyyppivika. Toinen tärkeä tapa viestiä nuorelle hänen osaamisestaan on auttaa häntä koulutehtävissä tai harjoittelussa. Näin nuori kokee häntä arvostettavan ja oppii samalla arvioimaan paremmin omaa osaamistaan. Vanhemmat voivat ohjata nuoren kiinnostusta tarjoamalla erilaisia palkintoja nuorten tekemistä suorituksista tai onnistumisista. Toisaalta myös asioiden tärkeyden korostaminen saattaa toimia motivoivana tekijänä. (Viljaranta 2017, 68–76.)

Murrosiän alkuvaiheilla nuori alkaa vähitellen irrottautua vanhemmistaan. Nuoret alkavat tarkastella vanhempiaan, heidän tekemisiään ja puheitaan entistä kriittisemmin. Perheen jäädessä hieman aiempaa pienempään rooliin kavereiden rooli nuoren tukijoina kasvaa. He ikään kuin

täyttävät vanhemmilta jäävää tyhjiötä. (Lehtinen & Lehtinen 2007, 35–38.). Salmelan (2006, 37–38) mukaan kaverit ovat tässä vaiheessa vanhempia suurempi sosiaalisen tuen tarjoaja nuorten elämässä. Kiistatonta faktaa asiasta ei kuitenkaan ole. Sen sijaan Duineveld, Parker, Ciarrochi, Ryan ja Salmela-Aro (2018, 1981) ovat tulleet johtopäätökseen, ettei vanhempien antaman sosiaalisen tuen määrä vähene nuoren kasvaessa. Se vain muuttaa muotoaan.

Berkman (1984, 415) totesi jo 80-luvulla, ettei tuen yleisyyttä voida päätellä fyysisestä läheisyydestä. Tämä voidaan mieltää niin, että henkisesti suurin tuki voi tulla joltain muultakin taholta kuin saman katon alla asuvalta perheeltä. Lämsän (2002, 80–81) mukaan nuoret arvostavat suuresti kavereidensa näkemyksiä tehdessään valintojaan. Nuorten harrastukset kuitenkin vaativat usein perheen osallisuutta ja näin lisäävät vanhempien vaikutusvaltaa nuoren päätöksentekoon.

Lienee oikeutettua sanoa, että nuorten kasvavasta vertaistuesta huolimatta vanhempien rooli sosiaalisen tuen tarjoajana on jatkossakin merkittävä (Lämsä 2002, 84; Salmela 2006, 37). Vaikka nuoret tekevät hiljalleen irtautumista vanhemmistaan, he pyrkivät silti ylläpitämään kaikkia läheisiä kiintymyssuhteitaan. Tähän ryhmään kuuluvat luonnollisesti myös heidän vanhempansa. Näiden suhteiden vaaliminen ei ole pois nuorten autonomiasta tai sen kasvamisesta. (Sinkkonen 2012, 83–95.)

Ihanteelliseen lopputulokseen pääsemiseksi nuoren kasvua ja hänen identiteettinsä rakentumista pitäisi pystyä tukemaan. Vanhempien tulisi olla valppaina ja osata kuunnella nuorta. Murrosikä ei mene aina kivuttomasti läpi, joten vanhempien tulisi myös ymmärtää muutoksen kourissa olevia nuoria. Parhaimmillaan vanhempien tuki näkyy arvostuksena ja hyväksyntänä, jolloin nuori saa olla täysin oma itsensä. (Salmela 2006, 38–39.) Henkisen tuen lisäksi nuoret tarvitsevat usein myös muunlaista apua. Käytännössä tämä tarkoittaa vaikka harrastuksen mahdollistamista autokyytien avulla. Tällöin nuoren harrastuksesta voi tulla myös vanhempien ja oikeastaan koko perheen harrastus, joka edellyttää vanhemmalta osallistumista miltei viikon jokaisena päivänä. (Lämsä 2002, 87).

Vanhempien vähäinen tai jopa olematon tuki voi haitata nuoren sosiaalisten suhteiden rakentumista (Salmela 2006, 35). Jos nuori jää ilman vanhempiensa tukea, myös masentumisriski kasvaa (Salmela-Aro & Nurmi 2017, 39–40). Kun puhutaan nuorten harrastamisen mahdollistamisesta, vanhempien rooli korostuu entisestään. Ståhlin (2003, 68) mukaan lähipiiriltään sosiaalista tukea saavat nuoret olivat jopa kaksi kertaa todennäköisemmin liikunnallisesti aktiivisia. Ståhl (2003)

totesi myös nuorten kokeneen vanhempiensa suhtautuvan pääsääntöisesti myönteisesti heidän liikuntaharrastukseensa. Vanhempien myönteisillä odotuksilla ja ennakoinneilla onkin todettu olevan positiivinen vaikutus lapsen tapaan toimia erilaisissa oppimistilanteissa (Aunola 2018, 213).

3 SOSIAALISEN TUEN MUODOT

Tässä tutkimuksessa mukana olevat 2004 syntyneet nuoret ovat todennäköisesti tehneet liikunnan osalta päälajin valintansa. Jääkiekon puolella harjoitus- sekä pelitapahtumien määrät ovat nousseet progressiivisesti vuosien varrella. On tultu vaiheeseen, jossa toimintaa on pitkin talvikautta viidestä kuuteen kertaa viikossa. Määrien nousun lisäksi myös kilpailu pelipaikoista ja menestyminen joukkueena ja yksilöinä korostuvat aiempaa enemmän. Ollaan tilanteessa, jossa toimintaympäristöltä saatavan tuen tarve kasvaa kasvamisestaan. (Cote, Lidor & Hackfort 2009, 14.)

Sosiaalinen tuki on käsite, josta on monia eri määritelmiä. Salmelan (2005, 30–31) mukaan sosiaalinen tuki on yksilön saama arvostusta, välittämistä, kunnioitusta, hyväksyntää ja ylipäänsä häneen kohdistuvaa myönteistä suhtautumista. Useammassa eri lähteessä sosiaalisen tuen käsite määritellään ihmisten keskinäisten sosiaalisten suhteiden toiminnalliseksi sisällöksi (Berkman 1984, 415; Cohen & Syme 1985, 4; Glanz, Rimer, & Viswanath 2008, 190).

Sosiaalinen tuki liittyy ihmisten ympärillä olevaan sosiaalisten suhteiden verkostoon. Heaney ja Israel (2008, 190–207) määrittivät sen sosiaalisten suhteiden ydintehtäväksi. Sosiaalisten suhteiden avulla ihmiset voisivat elää pidemmän ja terveemmän elämän. Sosiaalista tuesta on hyötyä myös lyhyemmällä aikavälillä. Tuen on todettu auttavan oppimisvaikeuksien hoidossa, syrjäytymisen ehkäisyssä ja erilaisista perheeseen liittyvistä muutoksista toipuesssa. Esimerkkinä jälkimmäisestä voisi mainita vanhempien avioeron jälkeiseen elämään sopeutuessa. Nuorten on myös havaittu sopeutuvan muutokseen elämässään sitä paremmin, mitä enemmän he ovat sosiaalista tukea saaneet. (Malecki & Demaray 2002, 2.)

Sosiaalista tukea voidaan antaa ehdollisena tai ehdottomana. Koulunkäynnin osalta ehdollista tukea voidaan kuvailla siten, että tukea annetaan nuoren menestyessä koulussa. Jääkiekon saralla samaa voidaan soveltaa vaikkapa maalien tekemiseen. Ehdolliseen tukeen vaaditaan aina tiettyjen ehtojen täyttyminen. Ehdottoman tuen saamiseksi nuoren ei tarvitse osoittaa pätevyyttään erikseen määritetyillä onnistumisilla. (Salmela 2005, 32.)

Urheilun parissa on tehty tutkimus vanhempien antaman sosiaalisen tuen määrästä ja muodoista. Tutkimusjoukkoon ei ollut valikoitu urheilun harrastajia, vaan kyseessä oli satunnainen joukko nuoria, joilta ei kysytty heidän urheilutaustastaan. (Tammelin, Aira, Hakamäki, Husu, Kallio,

Kokko, Laine, Lehtonen, Mononen, Palomäki, Ståhl, Sääkslahti, Tynjälä & Kämppi 2016, 157–163.) Alla yhteenveto nuorten vastauksista.

- 79 prosenttia nuorista koki saavansa vanhemmiltaan kannustusta fyysiseen aktiivisuuteen
- 77 prosenttia vanhemmista maksoi harrastuksen kulut ja näin mahdollisesti harrastamisen
- 62 prosenttia vanhemmista kuljetti lastaan harrastuksiin
- 37 prosenttia vanhemmista oli harrastanut yhdessä lapsensa kanssa

Sosiaalinen tuki on aina positiivista, esimerkiksi kehuja tai muuta arvostusta (Salmela 2005, 30–32). Tässä tutkimuksessa käytetään Heaney ja Israelin (2008) tekemää jakoa, jossa sosiaalinen tuki on pilkottu neljään alakategoriaan (taulukko 1).

Taulukko 1. Sosiaalisen tuen muodot ja sisällöt (Heaney & Israel 2008).

Aineellinen tuki	Arviointituki
• Apuvälineitä • Palvelua • Rahaa • Tavaraa	• Apua itsearviointiin • Rakentavaa palautetta • Vahvistamista
Emotionaalinen tuki	Välineellinen tuki
• Empatiaa • Kannustusta • Luottamusta • Rakkautta	• Ehdotuksia • Neuvoja • Taustatietoja

Sosiaalisen tuen alakategorioista aiemmissa tutkimuksissa yleisimmäksi sosiaalisen tuen muodoksi oli saatu emotionaalinen tuki. Se pitää sisällään empatiaa, rakkautta, huolehtimista ja luottamusta. Aineellinen tuki sen sijaan määritellään palvelujen, rahan tai tavaran tarjoamiseksi. Välineellinen tuki tarkoittaa tässä tutkimuksessa ehdotuksien, neuvojen tai lisätietojen antamista. Viimeinen alakategoria on arviointituki, joka nimensä mukaisesti sisältää suoritusten arvioimista, rakentavaa palautetta ja apua itsearvioinnin kehittämiseen. (Heaney & Israel 2008, 189–191.)

Jako neljään alempaan kategoriaan tekee sosiaalisen tuen muotojen tutkimisesta selkeämpää. Eri tukimuotojen rajapinnat ovat kuitenkin häilyviä. Ne voivatkin mennä päällekkäin, mikä vaikeuttaa tukimuotojen määrittelyä ja johtopäätösten tekoa. Sosiaalisen tuen muotoja on määritelty myös muilla tavoin. Esimerkiksi Takalo (2004, 51) jakoi aineellisen tuen kahteen suppeampaan osaan. Hän

nimeää aineellisesta tuesta poistamansa osan toiminnalliseksi tueksi, johon kuului muuan muassa nuorten kuljettaminen jääkiekkoon liittyviin tapahtumiin. Tässä työssä kuljetukset kuitenkin kuuluvat aineellisen tuen piiriin.

3.1 Emotionaalinen tuki

Lasten harrastustoiminnan alullepanijoina ovat usein lasten vanhemmat. He ottavat yhteyttä urheiluseuroihin ja mahdollistavat lapsen pääsemisen mukaan järjestäytyneeseen urheilutoimintaan. Toisaalta he voivat myös toimia katalyytteinä perheen tai kavereiden kanssa toteutettavissa vapaa-ajan aktiviteeteissa. Virike voi siis tulla suoraan heiltä, tai sitten he toimivat lapsen saaman idean mahdollistajina. Vanhemmillä on joka tapauksessa tärkeä rooli lapsen tukijana ja kannustajana. (Telama 1989, 93–94.) Emotionaalisella tuella tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että vanhemmat luovat omalla toiminnallaan lapsilleen rohkaisevan ja positiivisen ilmapiirin. Myönteinen toimintaympäristö saa nuoret voimaan paremmin ja yrittämään entistä enemmän. (Telama 1989, 93.) Koulun osalta emotionaalisen tuen yleisyys ennustaa parhaiten oppilaiden koulumenestystä jatkossa (Malecky & Demaray 2003, 248–249). Vanhempien ja opettajien olisikin hyvä muistaa tämä, ettei nuoren koulunkäynnin tukeminen ole vain arviointituen varassa.

Emotionaalista tukea voisikin kuvailla kansankielisesti kannustukseksi. Sitä annetaan yleensä parhaansa yrittämisestä ja onnistumisista. Tässä piileekin tuen sudenkuoppa. Suoritusorientoituneet vanhemmat voivat yrittämisen sijaan painottaa palautteensa liiaksi lopputulokseen, jolloin tuesta voi tulla nuorille taakka. Nuoret voivat kokea tällaisen paineen ahdistavana. Vanhempien olisi tulisi ymmärtää, että heidän lapsilleen asettamansa liialliset odotukset ja tavoitteet voivat olla haitallisia (Telama 1989, 93.) Vaikka osa vanhemmista suhtautuu lapsensa harrastukseen liian kiihkeästi ja kasaa samalla paineita nuorelle, urheiluseuroissa mukana olevat nuoret pitävät mieluummin vanhempansa katsomoissa kuin kotisohvilla (Takalo 2004, 59–61).

3.2 Aineellinen tuki

Vanhemmat maksavat poikkeuksetta lastensa urheiluharrastuksista koituvat kustannukset. Useassa lajissa ne vielä kasvavat vuosi vuodelta harrastukseen liittyvien tapahtumamäärien ja

kilpailumatkojen määrän kasvaessa. Vain yksittäiset nuoret joutuvat osallistumaan oman harrastuksena aiheuttamiin kuluihin. Tämä tarkoittaa käytännössä aika pitkälle sitä, ettei nuorten harrastaminen ole mahdollista ilman vanhempien antamaa aineellista tukea. (Takalo 2004, 50–51).

Jääkiekossa pääosa kustannuksista tulee harjoitus- ja pelitapahtumien järjestämisestä. Nämä sisältyvät usein urheiluseurojen joukkueilta perimään lisenssimaksuun, joka pitää sisällään myös vakuutukset, valmennuksen, seura-asun sekä Jääkiekkoliitolle menevän lisenssimaksun. Tämän lisäksi varusteiden ja tänä päivänä etenkin mailojen tuomat kustannukset aiheuttavat lisäkuluja. Vaikka julkisessa keskustelussa varsinkin jääkiekon kohdalla usein mainitaan suuret harrastusmaksut, Takalo (2004) muistutti, etteivät vanhemmat kokeneet kustannuksia esteenä heidän lastensa urheiluharrastukselle. Pitää kuitenkin muistaa, että harrastustoiminnassa mukana oleville tehdyt tutkimukset eivät kerro koko kansan näkemystä harrastuksiin liittyvien kustannusten ongelmallisuudesta. Tästä voidaan mainita esimerkiksi Kosken ja Hirvensalon (2019, 69–70) saamat tutkimustulokset, joiden mukaan harrastamisen kalleus oli kolmanneksi suurin este nuorten harrastamiselle.

3.3 Välineellinen tuki

Välineellinen tuki koostuu pääsääntöisesti neuvoista, jotka voivat sisältää taustatietoja tai vinkkejä (Heany & Israel 2008, 189–191). Tuen määritelmä ei kuitenkaan ole yksiselitteinen. Siksi Takalo (2004, 56–57) mainitsee välineellisen tuen olevan hyvin laaja käsite. Tässä tutkimuksessa tuen piiriin lasketaan kuuluvaksi muun muassa vanhempien antamat neuvot omatoimiseen harjoitteluun ja yhdessä tehdyt koulutehtävät. Yleisesti tuki pitää sisällään uusista toimintatavoista tai mahdollisuuksista kertomista.

Murrosikäen tultaessa nuorten saama välineellinen tuki on jo muuttanut muotoaan. Jääkiekkoharrastuksen alkaessa tuen merkitys on ollut ratkaiseva vanhemman ohjatessa lapsen lajin pariin. Matkan varrella se on muuttunut näkemysten ja havaintojen antamiseksi sekä liikunnallisilla vanhemmillä lastensa kanssa harrastamiseksi. Parhaimmillaan tukeen liittyy vahva luottamus aikuisen ja lapsen välillä, jolloin aikuinen vain vahvistaa lapsensa tekemiä valintoja. Tuki ei enää tavoita positiivista alkuperäistarkoitustaan, jos nuorelle aletaan syyttää neuvoja ja ohjeita jatkuvasti. Tällöin nuori saattaa tuntea, ettei hänen tekemiinsä ratkaisuihin luoteta. (Heaney & Israel 2008, 191.)

3.4 Arviointituki

Nuorille asetut tavoitteet, niihin pääseminen ja niissä onnistumisen arviointi on monella tavalla yhteydessä hyvinvointiin. Ympäristön antamien kehitysideoiden ja palautteen huomioimatta jättäminen vähentää nuoren hyvinvointia. Nuorelle asetettujen tavoitteiden valinta ja ennen kaikkea arviointitavat ovat tärkeässä roolissa. (Salmela-Aro & Nurmi 2017, 39–40.)

Heaney ja Israelin (2008, 189–191) mukaan arviointituella pyritään vahvistamaan yksilön kykyä arvioida itseään. Käytännössä tällä tarkoitetaan positiivisen, rakentavan palautteen antamista. Lisäksi sillä pyritään vahvistamaan yksilön omia näkemyksiä. Arviointituki on usein hyvin henkilökohtaista, kuten esimerkiksi tässä tutkimuksessa käytetty vanhemman ja nuoren välinen tuki. Arjessa sitä voi olla myös opettajan ja nuoren välillä tai valmentajan ja nuoren välillä. Joka tapauksessa se vaatii usein osapuolten välistä luottamussuhdetta toimiakseen optimaalisesti.

Arviointituki onkin yleisintä lähipiiriltä saatuna. Lähipiiriksi lasketaan oma perhe ja ystävät. Opettajat, luokkatoverit ja valmentajat eivät yleensä anna arviointitukea. Tuen yleisyyttä on tutkittu esittämällä väitteitä siitä, keiden nuoret uskovat olevan heille rehellisimpiä annetun palautteen suhteen. Kun arviointituki tulee yleensä lähipiiriltä, niin voidaan päätellä, että tarpeeksi läheiset ihmiset ovat suoria puheissaan. Muilta tahoilta nuoret kokivat saavansa totuuden kaunistelua. Samassa tutkimuksessa kävi ilmi, että nuoret arvostivat tätä sosiaalisen tuen muotoa kaikkein vähiten. (Malecky & Demaray 2003, 231–249.)

Arvioinnin kanssa tulee olla erityisen tarkkana, jotta rakentavaksi tarkoitettu palaute ei käänny negatiiviseksi. Nuorten kohdalla juuri arviointitapa on oleellinen asia. Nuorelle yksilöity arviointitapa vähentää stressiä ja tuottaa vähemmän negatiivisia tunteita. (Salmela-Aro & Nurmi 2017, 40).

4 MOTIVAATION RAKENTUMINEN

Vanhempien tarjoama tuki on tärkeää, mutta se ei täysin selitä nuorten sitoutumista jääkiekkoharrastukseen tai koulunkäyntiin. Teini-iässä jääkiekko vaatii sitoutumista joukkueen yhteisiin tapahtumiin kuutisen kertaa viikossa. Koulussa pitää jaksaa uurastaa 30 tuntia viikossa ja tehdä koulutöitä myös kotona. Harrastusta ja koulunkäyntiä auttaa, jos vanhempien jakama tuki on ehdotonta, eikä pohjaa nuorten onnistumisiin. Tuen tärkeys on kiistatonta, mutta sen lisäksi tarvitaan aina nuorten omaa kiinnostusta asiaan, eli motivaatiota.

Motivaatiolla tarkoitetaan yksilöä ohjaavaa voimaa, joka saa ihmisen tavoittelemaan jotain kohdetta (Deci & Ryan 1985, 232). Motivaatio rakentuu sosiaalisten ja kognitiivisten asioiden yhteisvaikutuksesta (Liukkonen & Jaakkola 2017, 192–193). Motivaatiota on myös luonnehdittu energianlähteeksi ja suunnan näyttäjäksi, yhdeksi yleisimmistä yksilön toimintaa muokkaavista tekijöistä (Roberts 1993, 405). Tavoite voi olla yksilön sisältä tuleva, tai sitten se voi tulla yksilöä ympäröivästä yhteisöstä. Motivaatio rakentuu yhteistyössä yksilön persoonallisuudesta ja kognitiivisista tekijöistä. Motivaatiota voidaan pitää polttoaineena, joka auttaa yksilöä suuntaamaan tekemistään haluttuun suuntaan. (Deci & Ryan 1985, 232–233.)

Motivaatio jaetaan usein kahteen eri alakategoriaan, joita kutsutaan sisäiseksi ja ulkoiseksi motivaatioksi. Sisäinen motivaatio perustuu yksilön perustarpeeseen. Sen mukaan jokainen ihminen tuntee tarvetta olla omillaan pärjäävä ja pätevä. Sisäinen motivaatio saa yksilön toimimaan itseohjautuvasti, jossa sisäiset välillä hyvinkin spontaanit eteen tulevat kokemukset vaikuttavat käytökseen. Kokemusten kautta ihminen oppii ruokkimaan omaa sisäistä motivaatiotaan. (Deci & Ryan 1985, 235.)

Ulkoinen motivaatio voi tarkoittaa esimerkiksi onnistumisista luvattuja palkintoja. Palkinnot voivat toki nuorta miellyttää, mutta eivät pidä motivaatiota yllä pitkään. Kaiken lisäksi palkintojen toivossa tehtävät asiat voivat saada yksilöstä itsestään lähtevän sisäisen motivaation laskemaan. Tämä voi johtaa luovuttamisiin vastoinkäymisten osuessa kohdalle. Ulkoinen motivointi voi myös vaikuttaa haitallisesti nuoren hyvinvointiin. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että nuorelle voi tulla lopulta paha olo, jo hän tekee asioita vain muita miellyttääkseen, eikä omia tarpeita tyydyttääkseen. (Vasalampi 2017, 55.)

Motivaatiolla on lisäksi kaksi perusmekanismia: valinta ja sopeutuminen. Valinta tulee kyseeseen silloin, kun vaihtoehtoja on monia. Nuorten osalta valintavaiheessa on oltu jo lajin pariin hakeuduttaessa. Koulumaailmassa valinnaisaineita valittaessa ollaan taas risteyksen edessä, jolloin nuoren motivaatiolla on ollut suuri merkitys tehtyihin päätöksiin. Motivaatioon liittyvä sopeutuminen kuvaa tilannetta, jossa vaihtoehtoja ei ole. Vallitsevaan tilanteeseen tulee vain pystyä sopeutumaan. (Salmela-Aro & Nurmi 2017, 36–37.) Näin voi käytännössä tapahtua vaikka silloin, kun jääkiekossa tehdään pelaajavalintoja joukkueisiin, eivätkä yksilön omat halut ja tarjottu sarjataso kohtaa. Silloin tarvitaan sopeutumista ja tyydytään tilanteeseen. Samoin voi käydä peruskoulussa, jos yksilö pyrkii vaikkapa liikuntaluokalle, eikä sinne halustaan huolimatta tule valituksi.

Tavoitteellisilla yksilöillä on tiedostettuja tavoitteita, joiden saavuttamiseksi he yrittävät keksiä keinoja. Tätä voidaan kutsua motivoituneisuudeksi. Tällaisessa tilanteessa kuvaan astuvat sellaiset vaiheet kuin suunnittelu, päätöksenteko sekä mahdollisesti ongelmanratkaisu.

Motivoituneimmillakin nuorilla tavoitteet voivat kuitenkin muuttua, jos he kohtaavat vastoinkäymisiä. (Salmela-Aro & Nurmi 2017, 36–37.) Koulumaailmassa näin voisi käydä seuraavaksi, kun nuoret hakeutuvat toisen asteen koulutukseen, eivätkä kaikki pääse haluamaansa opinahjoon.

Tässä tutkimuksessa mukana olevat 14-vuotiaat nuoret ovat iässä, jossa innostuminen voi alkaa muuttua intohimoksi. Tämä konkretisoituu varsinkin silloin, jos nuorella on halukkuutta lähteä tavoittelemaan huippu-urheiluun suuntaavaa polkua. Ilman nuorten omaa halua ja innostuneisuutta kehittyä ei huipulle ole asiaa. Innokkaan nuoren sisäistä motivaatiota on mahdollista vahvistaa. (Mononen, Aarresola, Sarkkinen, Finni, Kalaja, Härkönen ja Pirttimäki 2014, 11.) Sosiaalinen ympäristö vaikuttaa suoraan nuoren motivaatioon, hyvinvointiin ja suorituksiin. Tähän ympäristöön lasketaan kuuluvaksi ainakin urheilevan nuoren perhe, opettajat, kaverit ja valmentajat. Ympäristö heijastelee koko yhteiskuntaa ja siinä vallalla olevaa toimintakulttuuria. Ne vaikuttavat väkisinkin yksilön ajatuksiin ja toimintoihin. Nuoren sosiaalinen ympäristö määrittelee pitkälti sen, kuinka hyvin kolme psykologista perustarvetta toteutuu: kokemus yhteenkuuluvuudesta, tarve autonomian tunteesta ja tarve pystyvyyden tunteesta. (Vasalampi, 2017, 60.)

Nuorten tulisi tuntea olevansa päteviä ja kuuluvansa ryhmään. Lisäksi nuorten tulisi saada vaikuttaa omaan tekemiseensä riittävästi. (Mononen, ym. 2014, 11 & Vasalampi 2017, 59.) Jääkiekossa pätevyyden kokemukset saadaan esiin varmistamalla, että nuori on oikean tasoisessa joukkueessa.

Yhteenkuuluvuuden tunnetta tulee jo joukkueeseen ja seuraan kuulumisesta. Vasalammen (2017, 60) mukaan kaikki haluavat kuulua johonkin ryhmään ja tulla hyväksytyksi omana itsenään. Autonomian tunnetta voivat tukea niin valmentajat kuin vanhemmatkin antamalla nuoren olla mukana päätöksenteossa, kun häntä koskevia asioita puidaan.

Peruskoulun kahdeksatta luokkaa käyvät nuoret ovat jääkiekkoharrastuksensa osalta usein tässä vaiheessa valinnan edessä. Seuratoimintaa jakautuu huipulle tähtäävään kilpaurheilupolkuun ja urheilupolkuun, jossa ei tavoitella ammattilaisuutta. Samalla nuorten motivaatio muuttuu muotoaan. Toisten alkaessa tehdä entistä enemmän työtä päästäkseen huipulle, osa toteaa muiden arvojen ohjaavan jatkossa heidän harrastustoimintaansa. Huipulle tähtäävillä harjoitusmotivaatio kasvaa. Menestys ei ole kuitenkaan ole heilläkään ainoa innostusta ylläpitävä seikka. (Mononen, ym. 2014, 11.)

Nuoren motivaation kannalta on oleellista, että vanhemmat tukisivat nuorta myös vaikeampina hetkinä. Varsinkin nuorten autonomiaa kyseenalaistamalla voidaan saada nuoren motivaatio laskusuuntaan. Vastavuoroisesti nuoren autonomiaa tukemalla on mahdollisuus lisätä nuoren motivaatiota. Tämän päälle itsemääräämisoikeuden tukeminen voi parhaimmillaan vähentää nuorten riskiä altistua masennukselle. Kaiken kaikkiaan vanhemmilta saatu positiivinen palaute, aito kiinnostus nuorta kohtaan ja sosiaalinen tuki muissakin muodoissaan ehkäisevät nuoren kohdalle osuvia ongelmia ja kasvattavat nuoren motivaatiota. (Salmela-Aro 2018, 11.)

Liukkosen ja Jaakkolan (2017, 192) mukaan urheilun saralla keskeisin nuorta liikuttava tekijä on itsemääräämisteoria. Itsemääräämisteorian mukaan ihminen asettaa itselleen automaattisesti tavoitteita, pyrkii ratkaisemaan eteen tulevia haasteita ja kerää kokemuksista tulleet opit talteen osaksi minäkuvaansa. Yksilö kehittyy vuorovaikutuksessa sosiaalisen ympäristönsä kanssa. Tämä sosiaalinen ympäristö joko lisää nuoren motivaatiota tukemalla nuorta tai sitten tukahduttaa sitä. Sosiaalisella ympäristöllä on täten huomattava vaikutus yksilön motivoitumisessa. Ympäristön lisäksi myös yksilön omat päämäärät vaikuttavat motivaatioon. Käytännössä tämä tarkoittaa, että pelaako joku vain hovin vuoksi vai onko hänellä tavoitteita lajin suhteen? Motivaation määrä ei ole välttämättä ratkaiseva tekijä, vaan laatu. Laadulla tarkoitetaan tässä tapauksessa sisäisen motivaation voimakkuutta. Sisäinen motivaatio on voimakkaampaa, eikä ulkoinen motivaatio kannata koskaan yhtä pitkälle, vaikka kannustimia olisi tarjolla enemmänkin. (Vasalampi 2017, 54–55.)

Vanhemmilla ja valmentajilla on mahdollisuus olla sytyttäjiä tai sammuttajia, jotka vastaavat pitkälti autonomian, kyvykkyyden ja yhteenkuuluvuuden tunteen luomisesta. Vanhempien myönteinen suhtautuminen nuoren koulunkäyntiin kasvattaa nuoren oppimismotivaatiota. (Aunola 2018, 215.) Jos mainitut tahot kuitenkin ohjaavat toimintaa liikaa, kiinnostus koko asiaa kohtaan voi myös laskea. Yhteenkuuluvuutta voisi kuvailla esimerkiksi nuorten keskenään järjestämistä pihapeleistä, jotka voivat kestää vaikka kuinka kauan. Valmentajien tai muiden aikuisten organisoimana vastaavaa ei todennäköisesti tapahdu. Kyvykkyyden tunteen kannalta on oleellista, että nuorta ohjataan tekemään arvioita omasta suoriutumisestaan vertailemalla omia suorituksiaan. Lisäksi onnistumisen kokemukset kouluaineissa, jääkiekon lajitaidoissa, muissa fyysisissä suoritteista ja kehonkuvassa lisäävät kyvykkyyden tunnetta. Nuoren asettamien odotusarvojen tulee täyttyä, jotta nuori motivoituu. (Liukkonen ja Jaakkola 2017, 192–194.)

5 TUTKIMUSONGELMAT

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, millaisia eroja on vanhempien nuorille antaman sosiaalisen tuen määrässä jääkiekkoon ja koulunkäyntiin. Sosiaalinen tuki on tässä tutkimuksessa jäsenelty Heaney ja Israelin (2008, 189–191) määritelmän mukaan. Tutkimuksessa selvitetään myös, kuinka yleistä kunkin sosiaalisen tuen muodon saaminen vanhemmilta on nuorten jääkiekkoharrastukseen ja koulunkäyntiin. Kolmanneksi selvitetään, olivatko tutkimuksessa käytetyssä lomakkeessa kysytyt taustatekijät (vanhempien ikä, taloudessa asuvien lasten lukumäärä, vanhempien liikunnallisuus, vanhempien koulutustaso, nuorten jääkiekkoharrastuksen sarjataso, nuorten todistuksen keskiarvo) yhteydessä tuen yleisyyteen. Pääosin koetun tuen yleisyyttä selvitettiin määrällisesti eri sosiaalisen tuen muotoja kuvaavien väittämien avulla. Väittämien lisäksi tutkittavat pääsivät vastaamaan kahteen avoimeen kysymykseen omin sanoin, jolloin tutkimuksesta tuli osin laadullinen.

Tutkimuskysymykset:

1. Kuinka yleistä on vanhempien antaman sosiaalisen tuen saaminen nuorten jääkiekkoharrastukseen ja koulunkäyntiin?

Ritvosen (2013, 23–47) pro gradu -työssä tutkittiin myös vanhempien juniorijääkiekkoon antamaa sosiaalista tukea. Tutkimuksen mukaan emotionaalinen tuki oli yleisintä. Aineellinen tuki osoittautui toiseksi yleisimmäksi tuen muodoksi. Tämä voi selittyä lajin rajallisilla harjoituspaikoilla ja toiminnasta koituvilla kustannuksilla. Ritvonen tutki tuen yleisyyttä vain vanhempien kokemana, jolloin nuorten kokemukset jäivät kokonaan huomioimatta.

2. Miten nuorten ja heidän vanhempiensa kokemukset sosiaalisen tuen yleisyydestä eroavat?

Kantersin, Bocarron ja Casperin (2008, 74–75) tutkimus osoitti, etteivät vanhemmat itse koe antamansa tuen yleisyyttä samalla tavalla kuin heidän lapsensa. Tutkimuksesta tehtyjen päätelmien mukaan nuoret kokivat vanhemmilta saadun sosiaalisen tuen osaksi painostavana. Tätä painostusta vanhemmat eivät kuitenkaan itse huomanneet, vaan olettivat edelleen vain tukevansa lastaan positiivisesti. Tutkimus kuitenkin osoitti, että vanhempien liiallinen kiinnostus nuoren tekemisiin aiheutti urheilun saralla nuorten lopettamisia.

3. Vaikuttavatko seuraavat taustamuuttujat annetun tuen yleisyyteen?

- Vanhempien ikä, koulutustausta, liikunnallisuus
- Perheen alle 18-vuotiaiden lasten lukumäärä
- Nuoren jääkiekkoharrastuksen sarjataso, koulun keskiarvo

6 TUTKIMUSMENETELMÄT

6.1 Tutkimuksen kohdejoukko, aineiston hankinta ja eettisyys

Tutkimuksen kohdejoukkona oli vuonna 2004 syntyneitä jääkiekkoseurassa harrastavia nuoria (n = 141) ja heidän vanhempiaan (n = 186). Aineiston keräämishetkellä nuoret kävivät todennäköisesti yläkoulun kahdeksatta luokkaa. Heidän luokka-astettaan ei kuitenkaan tutkimusaineistoa hankittaessa selvitetty, eikä se olisi ollut olennainen tieto tutkimuksen kannalta. Vastaaajajoukko koostui miltei kokonaan pojista, mutta vastauksista päätellen ainakin kaksi tyttöpelaaajaa on mukana. Nuorten sukupuoli ei ollut taustatietona tutkimuksen tulosten kannalta olennainen, eikä sitäkään tämän tutkimuksen aineistoa kerätessä kysytty.

Tutkimukseen osallistui 141 nuorta ja 186 vanhempaa ympäri Suomea. Jokaisen nuoren molemmilla vanhemmilla oli halutessaan mahdollisuus vastata kyselyyn. Tutkittavat saivat vastata kyselyyn nimettöminä, eikä nuorten ja vanhempien vastauksia haluttu liittää toisiinsa. Nimettömyys antoi käytännössä vastaajille mahdollisuuden vastata kyselyyn useamman kerran. Tällainen toiminta vääristäisi tutkimustuloksia. Useimmat vastaajat kuitenkin vastasivat omalla nimellään vastaajien kesken arvottavien palkintojen toivossa. Tässä tutkimuksessa mukana olleet nuoret edustavat 11:tä eri jääkiekkoseuraa pitkin suomea.

Tämän tutkimuksen tutkimusaineisto kerättiin vuoden 2019 tammikuussa. Nettipohjaista kyselylomaketta pidettiin avoimena puolitoista viikkoa. Kysely suljettiin, kun vastaajien määrä ylitti yli viisi prosenttia ikäluokan lisenssipelaajista. Jääkiekkoliiton tilastojen mukaan pelikaudella 2018–2019 Suomessa oli 2461 vuonna 2004 syntynyttä jääkiekon harrastajaa. Tähän tutkimukseen osallistui heistä 5,7 prosenttia. Tutkimus toteutettiin pääosin kvantitatiivisena kyselynä, jonka alustana käytettiin Webropol-kyselytyökalua. Kyselylomakkeessa oli myös kaksi avointa kysymystä, mikä toi tutkimukseen kvalitatiivisia piirteitä. Webropolia päädyttiin käyttämään sen helppokäyttöisyyden takia. Valintaan vaikutti myös se, että ohjelma oli ilmainen yliopiston opiskelijoille.

Kysely toimitettiin nuorille ja heidän vanhemmilleen nuorten edustamien jääkiekkoseurojen kautta. Seurojen valmennuspäälliköihin oltiin ensin puhelimitse yhteydessä, jonka jälkeen heille lähetettiin varsinainen kysely sähköpostilla. Puhelulla pyrittiin varmistamaan, että kysely välitetään eteenpäin seuran 2004 syntyneille pelaajille ja heidän vanhemmilleen. Yhdessä seurassa varmistettiin nuorten

vastaaminen kyselyyn teettämällä kysely harjoitustapahtuman yhteydessä joukkueen pukuhuoneessa. Muissa seuroissa kyselyyn vastattiin oletettavasti seuratoiminnan ulkopuolella.

Tutkimus on tehty hyvää tieteellistä käytäntöä noudattaen. Alkuperäiset huomiot on kirjattu ylös sellaisenaan kuin ne tutkimusaineistosta löytyivät. Tutkija on arvioinut tutkimuksen tekovaiheita ja tutkimuksesta saatuja tuloksia kriittisesti. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 1997, 24–26). Tämän tutkimuksen hypoteesit pohjaavat aiempiin tutkijan aiheesta löytämiin tutkimuksiin ja tutkijan omaan kokemukseen nuorten jääkiekon parista. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 1997, 158).

6.2 Tutkimuksen mittarit

Nuorten kyselylomakkeessa ensimmäinen kohta koski nuorten syntymävuotta. Seuraava nuorten jääkiekkjoukkueen sarjatasoa. Suomen Jääkiekkoliiton (SJL) sarjatoiminnassa on tässä ikävaiheessa kolme tasoa, jotka näkyvät käytännössä kirjainyhdistelminä: AAA (ylin taso), AA (keskitaso) ja A (alin taso). Nuorilta kysyttiin myös heidän viimeisimmän koulutodistuksensa keskiarvoa ja arviota heidän omien vanhempiensa liikunnallisuudesta. Liikunnallisuutta tuli arvioida asteikolla 1–10, jossa kymmenen tarkoitti suurinta mahdollista liikunnallisuutta. Tällä tiedolla haluttiin selvittää, onko vanhempien omalla liikunnallisuudella merkitystä annetun tuen yleisyyteen.

Myös vanhemmilta kysyttiin heidän lapsensa sarjatasoa. Vanhemmat saivat arvioida oman liikunnallisuutensa samalla asteikolla kuin nuoretkin. Taustakysymyksillä tiedusteltiin lisäksi vanhempien koulutustasoa, heidän ikäänsä ja heidän perheessään asuvien alle 18-vuotiaiden lasten lukumäärää.

Nuorten täyttämä kyselylomake oli jonkin verran erilainen kuin vanhempien lomake. Sosiaalisen tuen muotoja kuvaavat väittämät olivat miltei samat. Nuorilta kysyttäessä väittämät alkoivat esimerkiksi ”Saan vanhemmiltani”. Vanhemmilta kysyttäessä samaa asiaa kuvaava väittämä alkoi sanoilla ”Annan lapselleni”. Lisäksi vanhemmilta kysyttiin enemmän taustatietoja kuin nuorilta, koska haluttiin selvittää, oliko vanhempien sukupuolella, koulutustaustalla, liikunnallisuudella perheen lasten lukumäärällä tai vanhempien iällä vaikutusta annetun tuen yleisyyteen.

Aineellisen tuen, arvointituen, emotionaalisen tuen ja välineellisen tuen yleisyyttä selvitettiin erilaisten väittämien avulla. Väittämiä oli kuusi jokaista tutkimuotoa kohden. Tuen yleisyyttä kysyttiin

myös avointen kysymysten kautta, joista toinen koski jääkiekkoa ja toinen vastaavasti koulunkäyntiä. Näihin kohtiin nuoret saivat kirjoittaa, millaista tukea he vielä haluaisivat vanhemmiltaan saada. Vanhemmilta puolestaan kysyttiin, millaista tukea he voisivat vielä lapsilleen antaa.

Tutkimuksessa käytetyt mittarit luotiin Heaneyn ja Israelin (2008) jaottelemien sosiaalisen tuen alakategorioiden pohjalta. Tutkijan tavoitteena oli luoda kyselykaavakkeeseen väittämiä, joiden avulla saataisiin tietoa vanhempien antaman sosiaalisen tuen eri muodoista ja tukimuotojen yleisyydestä. Jokaista sosiaalisen tuen muotoa tutkittiin kuudella eri väittämällä, jotka olivat satunnaisessa järjestyksessä nuorten ja vanhempien kyselykaavakkeessa. Kouluun liittyvää tukea kuvaavat väittämät oli kuitenkin sijoitettu peräkkäin omaksi kohdaksi, eikä niitä sekoitettu jääkiekkoon liittyviin kysymyksiin. Väittämiin pääsi vastaamaan numeraalisella asteikolla 1–5 (jossa 1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=ei samaa eikä eri mieltä, 4=jokseenkin samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä).

Sosiaalista tukea kuvaavia väittämiä oli sekä jääkiekkoa että koulunkäyntiä koskien yhteensä 24 kappaletta. Näistä väittämistä tehtiin analysoinnin helpottamiseksi summamuuttujat, joita saatiin sekä jääkiekkoa että koulunkäyntiä kuvaamaan.

Nuorten kokemaa emotionaalista tukea jääkiekkoon tutkittiin väittämillä:

Vanhempani ei seuraa jääkiekkoharrastustani

Vanhempani käy usein kannustamassa minua peleissä

Vanhempani kysyy yleensä aina harjoitusten jälkeen, miten jääkiekkoharjoitukset ovat sujuneet

Vanhempani lohduttaa minua, jos joukkueeni on hävinnyt tai olen epäonnistunut ottelussa

Vanhempani haluaa, että teen parhaani jääkiekkoharrastukseni eteen

Voin kertoa vanhemmalleni kaikista huolistani, jotka liittyvät jääkiekkoharrastukseeni

Nuorten kokemaa aineellista tukea jääkiekkoon tutkittiin väittämillä:

Saan vanhemmaltani raha- tai tavarapalkintoja, jos onnistun peleissä

Saan vanhemmiltani usein kyydin harjoituksiin

Vanhemmalleni on tärkeää, että minulla on laadukkaat välineet jääkiekkoharrastukseen

Vanhempani eivät palkitse rahallisesti onnistumistani jääkiekossa

Vanhempani eivät palkitse onnistumistani peleissä rahalla tai tavaramilla

Vanhempani huolehtivat mielellään kaikista jääkiekkoon liittyvistä kuluista

Nuorten kokemaa välineellistä tukea jääkiekkoon tutkittiin väittämillä:

Vanhempani auttaa minua joskus omatoimisessa harjoittelussani

Vanhempani kannustaa minua omatoimiseen harjoitteluun

Vanhempani tukee minua, kun teen jääkiekkoharrastukseen liittyviä päätöksiä

Saan vanhemmiltani neuvoja omatoimiseen harjoitteluuni

Koen, että vanhempani ei osaa neuvoa minua liikunnan suhteen

Pärjäisin jääkiekossa nykyistä paremmin, jos saisin enemmän tukea vanhemmiltani

Nuorten kokemaa arviointitukea jääkiekkoon tutkittiin väittämillä:

Vanhempani tietää, miten voin hyödyntää lahjakkuuttani urheilussa

Vanhempani osaa auttaa minua arvioimaan omaa kehittymistäni jääkiekossa

Vanhempani löytää puutteita harjoittelustani ja pelisuorituksessani

Vanhempani tietää, mitä minun tulisi harjoitella kehittyäkseni

Vanhempani havaitsee kehittymiseni jääkiekkoharrastuksessani

Vanhempani on huono arvioimaan kehittymistäni jääkiekkoilijana

Emotionaalisen tuen yleisyyttä koulunkäyntiin tutkittiin väittämillä:

Vanhempani kysyy yleensä aina, miten koulupäivä on sujunut

Vanhempani ei juuri seuraa koulunkäyntiäni

Vanhempani kannustaa minua usein koulutöissäni

Vanhempani lohduttaa minua, jos koulussa mennyt huonosti tai olen epäonnistunut kokeessa

Vanhempani haluaa, että teen parhaani koulunkäyntini eteen

Voin kertoa vanhemmalleni kaikista huolistani, jotka liittyvät koulunkäyntiini

Aineellisen tuen yleisyyttä koulunkäyntiin tutkittiin väittämillä:

Saan vanhemmaltani raha- tai tavarapalkintoja, jos onnistun kokeissa

Vanhempani palkitsevat minut raha- tai tavarapalkinnolla, jos teen parhaani harjoituksissa

Vanhemmalleni on tärkeää, että minulla on haluamani välineet koulunkäyntiä varten (reppu, koulutarvikkeet, liikuntavarusteet, yms.)

Vanhempani huolehtivat mielellään kaikista koulunkäyntiini liittyvistä kuluista

Vanhempani haluavat palkita onnistumisiani koulussa rahalla tai tavaralla

Vanhempani eivät palkitse onnistumisiani koulussa rahalla tai tavaralla

Välineellisen tuen yleisyyttä koulunkäyntiin tutkittiin väittämillä:

*Vanhempani auttaa minua joskus läksyjeni kanssa
Saan vanhemmiltani neuvoja koulunkäyntiini
Koen, että vanhempani ei osaa neuvoa minua läksyjen suhteen
Vanhempani kannustaa minua opiskelemaan omatoimisesti
Pärjäisin koulussa nykyistä paremmin, jos saisin enemmän tukea vanhemmiltani
Vanhempani tukee minua, kun teen koulunkäyntiini liittyviä päätöksiä*

Arviointituen yleisyyttä koulunkäyntiin tutkittiin väittämällä:
*Vanhempani havaitsee puutteita koulunkäyntiini liittyvissä asioissa
Vanhempani havaitsee kehittymiseni koulunkäynnissä
Vanhempani tietää, miten voisin pärjätä paremmin koulussa
Vanhempani tietää, miten voin hyödyntää osaamistani koulussa
Vanhempani on huono arvioimaan kehittymistäni koulunkäynnissä
Vanhempani osaa auttaa minua arvioimaan omaa kehittymistäni koulussa*

Emotionaalisen tuen yleisyyttä jääkiekkoon vanhempien kokemana tutkittiin väittämällä:
*En seuraa lapseni jääkiekkoharrastusta
Haluan, että lapseni tekee parhaansa jääkiekkoharrastuksensa eteen
Lohdutan lastani, jos hänen joukkueensa on hävinnyt tai hän on epäonnistunut ottelussa
Lapseni voi kertoa minulle kaikista huolista, jotka liittyvät jääkiekkoharrastukseen
Kysyn yleensä aina, miten lapseni jääkiekkoharjoitukset ovat sujuneet
Käyn usein kannustamassa lastani peleissä*

Aineellisen tuen yleisyyttä jääkiekkoon vanhempien kokemana tutkittiin väittämällä:
*Minulle on tärkeää, että lapsellani on laadukkaat välineet jääkiekkoharrastukseen
Annan lapselleni raha- tai tavarapalkintoja, jos hän onnistuu peleissä
Kuljetan lastani usein harjoituksiin
Huolehdin mielelläni kaikista lapseni jääkiekkoharrastukseen liittyvistä kuluista
En palkitse rahallisesti lapseni onnistumisia jääkiekossa
En palkitse lapseni onnistumisiini peleissä rahalla tai tavaralla*

Välineellisen tuen yleisyyttä jääkiekkoon vanhempien kokemana tutkittiin väittämällä:
*Lapseni pärjää jääkiekossa paremmin, jos tuen häntä
Annan neuvoja lapseni omatoimiseen harjoitteluuni*

*Osaan neuvoa lastani liikunnan suhteen
Kannustan lastani omatoimiseen harjoitteluun
Tuen lastani, kun hän tekee jääkiekkoharrastukseen liittyviä päätöksiä
Harjoittelen joskus lapseni kanssa*

*Arviointituen yleisyyttä jääkiekkoon vanhempien kokemana tutkittiin väittämällä:
Havaitsen puutteita lapseni harjoittelussa ja pelisuorituksissa
Huomaan lapseni kehittymisen jääkiekkoharrastuksessa
Tiedän, kuinka lapseni tulisi harjoitella kehittyäkseen
Minulla on näkemys siitä, miten lapseni voi hyödyntää lahjakkuuttaan urheilussa
Olen huono arvioimaan lapseni kehittymistä jääkiekkoilijana
Osaa auttaa lastani arvioimaan omaa kehittymistään jääkiekossa*

*Emotionaalisen tuen yleisyyttä koulunkäyntiin vanhempien kokemana tutkittiin väittämällä:
Kysyn yleensä aina, miten lapseni koulupäivä on sujunut
Haluan, että lapseni tekee parhaansa koulunkäynnin eteen
En juuri seuraa lapseni koulunkäyntiä
Kannustan lastani hänen koulutöissään
Lohdutan lastani, jos koulussa on mennyt huonosti
Lapseni voi kertoa minulle kaikista huolistaan, jotka liittyvät koulunkäyntiin*

*Aineellisen tuen yleisyyttä koulunkäyntiin vanhempien kokemana tutkittiin väittämällä:
Annan lapselleni raha- tai tavarapalkintoja, jos hän onnistuu kokeissa
Haluan palkita lapseni onnistumiset koulussa rahalla tai tavaralla
Huolehdin mielelläni kaikista lapseni koulunkäyntiin liittyvistä kuluista
En palkitse lapseni onnistumisia koulussa rahalla tai tavaralla
Minulle on tärkeää, että lapsellani on haluamansa välineet koulunkäyntiä varten (reppu,
koulutarvikkeet, liikuntavarusteet, yms.)
Palkitsen lapseni raha- tai tavarapalkinnolla, jos hän tekee parhaansa koulussa*

*Välineellisen tuen yleisyyttä koulunkäyntiin vanhempien kokemana tutkittiin väittämällä:
Annan lapselleni neuvoja koulunkäyntiin
En osaa neuvoa lastani läksyjen suhteen
Autan lastani läksyjen kanssa*

Kannustan lastani opiskelemaan omatoimisesti

Lapseni pärjäisi koulussa nykyistä paremmin, jos hän saisi minulta enemmän tukea koulunkäyntiinsä

Tuen lastani, kun hän tekee koulunkäyntiin liittyviä päätöksiä

Arviointituen yleisyyttä koulunkäyntiin vanhempien kokemana tutkittiin väittämällä:

Havaitsen puutteita lapseni koulunkäyntiin liittyvissä asioissa

Tiedän, miten lapseni voisi pärjätä paremmin koulussa

Osaan auttaa lastani arvioimaan hänen omaa kehittymistään koulussa

Tiedän, miten lapseni voisi hyödyntää osaamistaan koulussa

Olen huono arvioimaan lapseni kehittymistä koulunkäynnissä

Havaitsen lapseni kehittymisen hänen koulunkäynnissään

Kyselylomakkeen toimivuutta testattiin ensin neljässä varsinaissuomalaisessa perheessä, johon kuului vuonna 2004 syntynyt jääkiekkoileva nuori. Testauksessa saadut neljän nuoren ja viiden vanhemman vastaukset sulautettiin lopulliseen tutkimusmateriaaliin, jota alettiin kerätä testistä saadun palautteen jälkeen. Kyselylomaketta ei muutettu testauksen jälkeen. Kyselylomakkeen täyttämiseen meni testajilta keskimäärin noin 8–10 minuuttia. Testaajat täyttivät kyselyn kotonaan tutkijan antamien ohjeiden mukaisesti. Testaajilla mennyt aika mainittiin seurojen kautta perheisiin lähetetyssä kyselyssä.

6.3 Aineiston analysointi

Tässä tutkimuksessa saatuja löydöksiä pyrittiin selittämään erilaisten yleistettävien tilastojen avulla. Yleistys pohjaa Tähtiseen, Laakkosen ja Brobergin (2011, 12) näkemykseen siitä, että pienemmälläkin otannalla pystytään kuvaamaan isompaa populaatiota tekemällä saaduista tuloksista tilastojen avulla päätelmiä ja väittämiä. Tutkimuksessa käytetyn aineiston analysoiminen, tulkitseminen ja edellä mainittujen vaiheiden pohjalta tehdyt johtopäätökset ovat koko tutkimuksen tekemisen ydin (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 221). Tämän tutkimuksen aineiston analysoinnissa hyödynnettiin IBM SPSS-statistics 25 -ohjelmaa.

Summamuuttujat nimettiin kuvaamaan tuen muotoa: aineellinen tuki, arviointituki, emotionaalinen tuki ja välineellinen tuki. Summamuuttujien tehtävänä on helpottaa tutkimuksen tekemistä ja kuvata yksittäisen väittämän sijaan isompaa homogeenista kokonaisuutta. Summamuuttujille laskettiin reliabiliteettikertoimet (taulukko 2). Kertoimen tehtävä on ilmaista tutkijalle, kuvaavatko väittämät

samaa asiaa, mikä on vaihtelun todellinen osuus ja juontaako jokin osuus saadusta tuloksesta satunnaisesta mittausvirheestä. (Tähtinen, Laakkonen & Broberg 2011, 48–51.) Summamuuttujille laskettujen Cronbach'n alfa -kertoimen tuli olla vähintään ,60, jotta summamuuttujaa voidaan pitää luotettavana.

Taulukko 2. Väittämistä muodostettujen summamuuttujien Cronbach'n, alfa -kertoimet.

Summamuuttujan nimi	Väittämien lm	alfa
Arviointituki (jääkiektoon / nuoret)	6	,716
Arviointituki (jääkiektoon / vanhemmat)	6	,745
Arviointituki (koulunkäyntiin / nuoret)	6	,745
Arviointituki (koulunkäyntiin / vanhemmat)	6	,740
Aineellinen tuki (jääkiektoon / nuoret)	3	,617
Aineellinen tuki (jääkiektoon / vanhemmat)	3	,617
Aineellinen tuki (koulunkäyntiin / nuoret)	2	,575
Aineellinen tuki (koulunkäyntiin / vanhemmat)	2	,528
Emotionaalinen tuki (jääkiektoon / nuoret)	6	,601
Emotionaalinen tuki (jääkiektoon / vanhemmat)	6	,692
Emotionaalinen tuki (koulunkäyntiin / nuoret)	6	,703
Emotionaalinen tuki (koulunkäyntiin / vanhemmat)	6	,799
Välineellinen tuki (jääkiektoon / nuoret)	6	,706
Välineellinen tuki (jääkiektoon / vanhemmat)	6	,659
Välineellinen tuki (koulunkäyntiin / nuoret)	6	,677
Välineellinen tuki (koulunkäyntiin / vanhemmat)	6	,648

Kaikki aineellisen tuen yleisyyttä kuvaavat väittämät eivät lopulta kuvanneet tuen henkeä, minkä takia niistä karsittiin jääkiekon osalta kolme pois. Koulunkäynnin osalta tilanne oli vielä heikompi. Mukaan otettiin vain kaksi väittämää, eikä Cronbach'n alfa -kerroin noussut luotettavalle tasolle.

Tämän tutkimuksen aineiston analysoinnin kuvailussa hyödynnettiin pääsääntöisesti keskiarvoja, vaikka myös korrelaatiot ja keskihajonta kirjattiin ylös. Keskiarvojen avulla aineistosta saatiin vastaukset asetettuihin tutkimuskysymyksiin. T-testin avulla pyrittiin selvittämään, oliko vastaajaryhmien vastauksissa tilastollisesti merkitseviä eroja. Testiä hyödynnettiin nuorten ja vanhempien vastauksia vertailtaessa, mutta myös esimerkiksi äitien ja isien vastauksia vertailtaessa.

Aineiston analysointia varten taustamuuttujille tehtiin luokittelu (taulukko 3). Nuorten sarjatasot luokiteltiin kahteen ryhmään (1=AAA, 2=AA, A). Nuorten viimeisimmän todistuksen keskiarvo luokiteltiin kahteen ryhmään (1=4,0–8,3 & 2=8,4–10,0). Keskiarvossa luokittelu tehtiin kaikkien tutkimuksessa mukana olleiden nuorten todistusten keskiarvojen keskiarvon pohjalta, joka oli 8,33. Vanhempien liikunnallisuus nuorten arvioimana luokiteltiin myös kahteen ryhmään (1=1–7 & 2=8–10). Tutkimusaineistoa analysoitaessa kokeiltiin myös muita luokitteluja taustamuuttujien mahdollisia eroja tarkasteltaessa. Tällaisia oli esimerkiksi jako jokaisen sarjatason mukaan.

Vanhemmilta kysytyt taustamuuttujat luokiteltiin kukin kahteen ryhmään. Heidän lastensa sarjataso (1=AAA, 2=AA, A & joku muu). Heidän oma ikänsä (1=45 tai alle & 2=46 tai yli). Vanhempien koulutustausta (1=peruskoulu, ammattikoulu, opistotaso, lukio & 2=alempi/ylempi korkeakoulu). Taloudessa asuvien alle 18-vuotiaiden lasten lukumäärä (1=0–2 laste & 2=3–6 lasta). Vanhempien oma arvio liikunnallisuudestaan (1=1–7 & 2=8–10). Vastaajan sukupuoli (1=nainen & 2=mies).

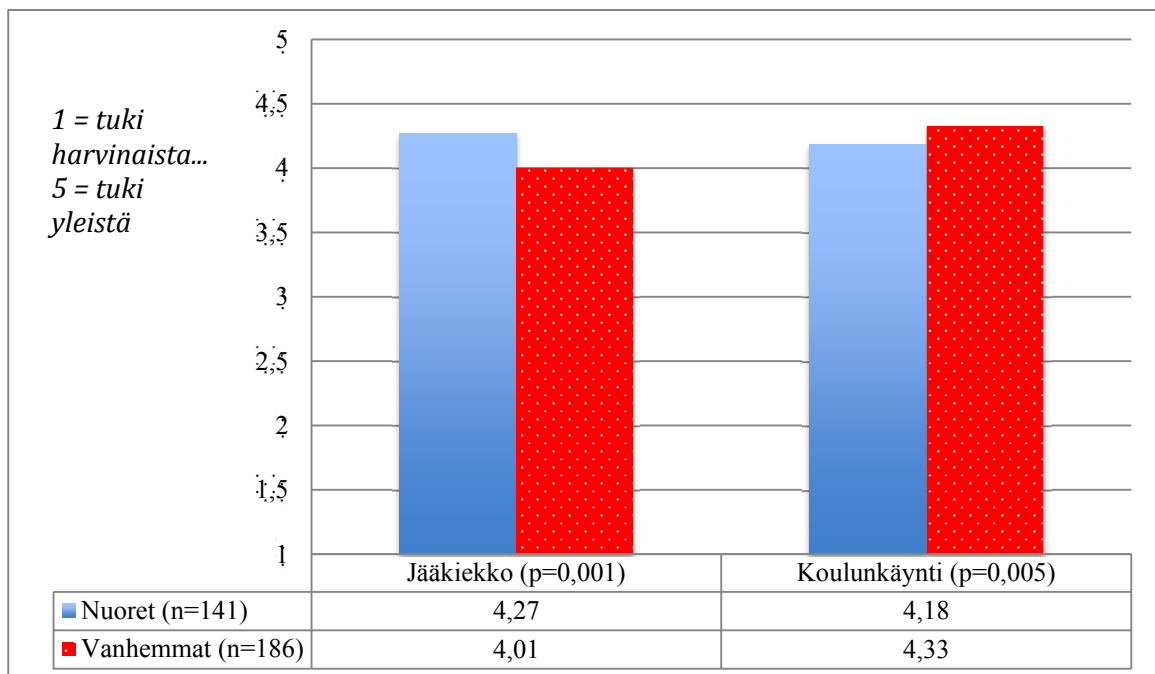
Taulukko 3. Tutkimuksen taustamuuttujien luokittelu analysointia varten.

Nuorilta kysytyt taustamuuttujat	1	2
<i>Nuorten sarjataso</i>	AAA	AA, A, joku muu
<i>Todistuksen keskiarvo</i>	4,0–8,3	8,4–10
<i>Vanhempien liikunnallisuus</i>	1–7	8–10
Vanhemmilta kysytyt taustamuuttujat	1	2
<i>Vanhemman sukupuoli</i>	Nainen	Mies
<i>Vanhemman ikä</i>	45 tai alle	46 tai yli
<i>Alle 18-v. lasten määrä taloudessa</i>	0–2	3 tai enemmän
<i>Vanhemman korkein koulutustaso</i>	Peruskoulu, ammattikoulu, opistotaso, lukio	Alempi/ylempi korkeakoulu
<i>Lapsen sarjataso</i>	AAA	AA, A, joku muu
<i>Vanhemman liikunnallisuus</i>	1–7	8–10

7 TULOKSET

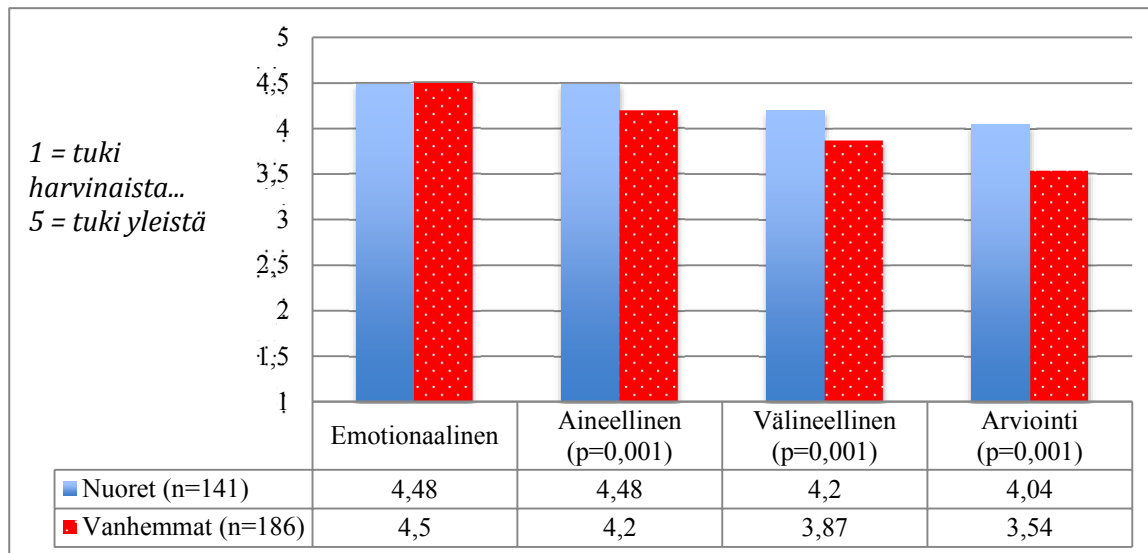
Tämän tutkimuksen tulosten mukaan jääkiekkoilevat nuoret kokivat saavansa vanhemmiltaan sosiaalista tukea yleisimmin jääkiekkoharrastukseensa (4,27) kuin koulunkäyntiinsä (4,18). Vanhemmat sen sijaan kokivat antavansa tukea yleisemmin lastensa koulunkäyntiin (4,33) kuin jääkiekkoharrastukseen (4,01). Sosiaalisen tuen yleisyyttä jääkiekkoon mitattiin kahdestakymmenestä yhdestä väittämästä muodostetulla summamuuttujalla. Koulunkäyntiin annettua tukea kuvaava summamuuttuja koostui kahdestakymmenestä väittämästä. Summamuuttujan keskiarvon suuruus kuvasi tuen yleisyyttä.

Jääkiekon osalta nuorten kokeman sosiaalisen tuen keskiarvoksi tuli 4,27 (kh=0,43). Vanhempien kokemana vastaava luku oli 4,01 (kh=0,42). Nuorten ja vanhempien kokemusten välinen tuloserro oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($t(325)$, 5,542, $p=0,001$). Koulunkäyntiin annetussa sosiaalisessa tuessa tilanne oli päinvastainen (kuvio 1). Nuoret vastausten keskiarvo oli 4,18 (kh=0,48) ja vanhempien keskiarvo 4,33 (kh=0,47). Keskiarvojen välinen ero oli tilastollisesti merkitsevä ($t(325)$, -2,835, $p=0,005$).

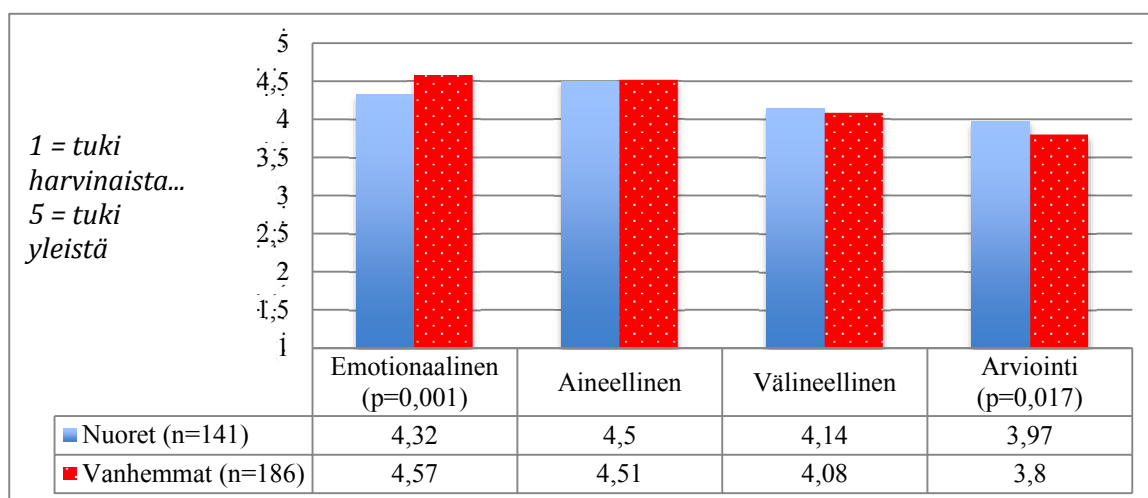
Kuvio 1. Sosiaalinen tuki. Nuorten ja vanhempien näkemykset koetun tuen yleisyydestä jääkiekkoon ja koulunkäyntiin.

Nuorten ja vanhempien kokemukset jääkiekkoon saadun tuen yleisyydestä erosivat emotionaalista tukea lukuun ottamatta kaikissa tukimuodoissa (kuvio 2). Nuorten mukaan he saivat vanhemmiltaan emotionaalista ja aineellista tukea yleisemmin kuin välineellistä tukea ja arviointitukea. Vanhemmat kokivat myös antavansa emotionaalista ja aineellista tukea nuorille yleisemmin kuin sosiaalisen tuen kahta muuta muotoa.

Kuvio 2. Sosiaalisen tuen muodot nuorten jääkiekkoharrastukseen nuorten ja vanhempien kokemana.

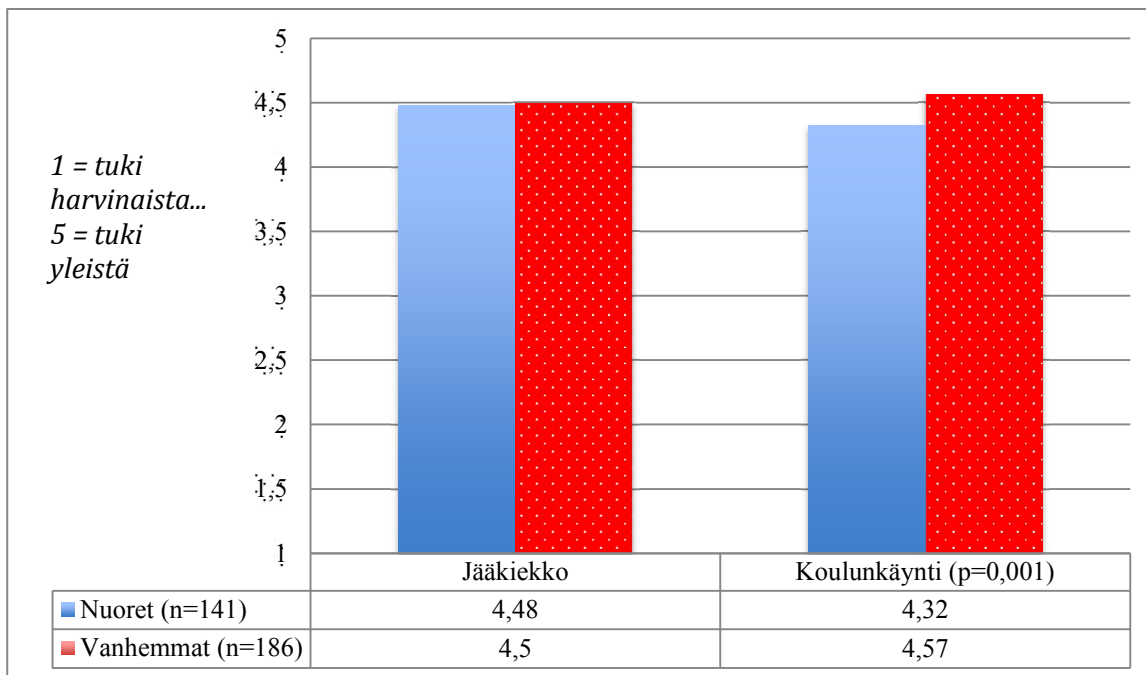
Koulunkäynnin osalta vanhemmat kokivat antavansa nuorille emotionaalista ja aineellista tukea yleisemmin kuin välineellistä tukea ja arviointitukea. Nuoret sen sijaan kokivat, ettei emotionaalinen tuki ole koulunkäynnin osalta yleisin heidän saamansa tukimuoto (kuvio 3).

Kuvio 3. Sosiaalisen tuen muodot nuorten koulunkäyntiin nuorten ja vanhempien kokemana.

7.1 Emotionaalinen tuki

Emotionaalinen tuki oli tämän tutkimuksen mukaan yleisin sosiaalisen tuen muoto, jota vanhemmat antoivat lapsilleen. Vanhempien oman näkemyksen mukaan he antoivat emotionaalista tukea enemmän koulunkäyntiin kuin jääkiekkoon (kuvio 4). Nuoret sen sijaan kokivat saavansa emotionaalista tukea yleisimmin jääkiekkoharrastukseensa. Jääkiekon osalta nuorten ja vanhempien näkemuseroissa ei ollut tilastollista merkitsevyyttä. Koulunkäyntiin koetun tuen osalta oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ero ($t(325)=-4,34, p=0,001$).

Kuvio 4. Emotionaalinen tuki. Nuorten ja vanhempien näkemykset koetun emotionaalisen tuen yleisyydestä jääkiekkoon ja koulunkäyntiin.

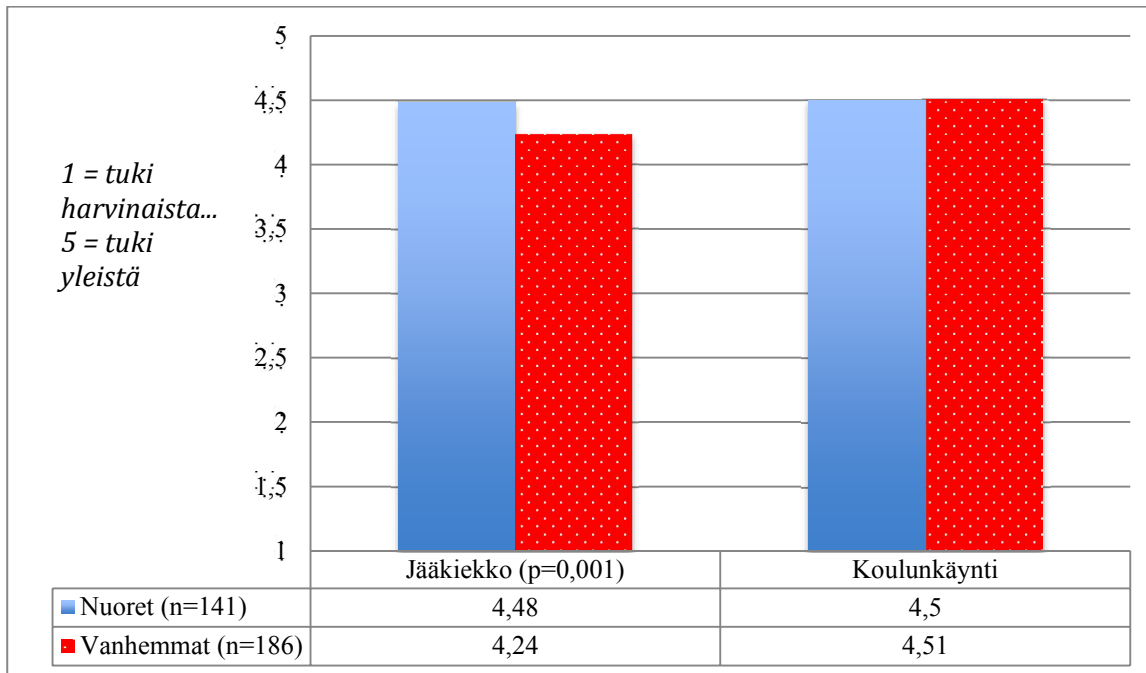
Tarkasteltaessa emotionaalista tukea kuvaavia väittämiä jääkiekkoharrastukseen suurimman yksittäisen keskiarvon (4,76) sai väittäjä ”Lapseni voi kertoa minulle kaikista huolista, jotka liittyvät hänen jääkiekkoharrastukseensa”. Myös nuoret kokivat väitteen lähes samoin kuin vanhemmatkin vastausten keskiarvon ollessa 4,67. Voitaneen siis sanoa, että vanhemmat yleisesti välittävät siitä, miten heidän lapsillaan menee jääkiekkoharrastuksessaan. Tätä väitettä tukee toinen kyselyssä ollut väittäjä, jossa haluttiin tietää, onko vanhempi seurannut lapsensa jääkiekkoharrastusta. Sekä nuoret että vanhemmat kokivat tuen täsmälleen yhtä yleiseksi molempien ryhmien vastausten keskiarvon ollessa 4,74. Emotionaalisessa tuessa jääkiekkoharrastuksen osalta nuorten ja vanhempien vastausten välinen ero ei ollut tilastollisesti merkitsevä.

Koulunkäynnin osalta emotionaalisessa tuessa nuorten ja vanhempien vastauksissa oli eroja. Nuoret kokivat tuen yleisyyden 0,25 yksikköä matalammaksi kuin heidän vanhempansa. Ero emotionaalisessa tuessa koulunkäyntiin juontaa hyvin pitkälle kyselylomakkeessa olleesta väittämästä, jossa kysyttiin, lohduttaako vanhempi lastaan, jos koulussa on mennyt huonosti. Tämä väittämän keskiarvot olivat nuorten kokema 3,43 ja vanhempien vastaava 4,21. Jättämällä edellä mainittu väittäjä pois emotionaalista tukea kuvaavasta summamuuttujasta saataisiin nuorten koulunkäyntiin saaman emotionaalisen tuen arvoksi 4,50 ($kh=0,51$), jolloin tulokset olisivat hyvin lähellä toisiaan.

Toinen keskiarvoon liittyvää eroa selittävä väittäjä oli *"voin kertoa vanhemmilleni kaikista koulunkäyntiin liittyvistä huolistani"*. Tämä oli vanhemmille liki itsestäänselvyys saaden parhaan keskiarvon kaikista väittämistä (4,82). Nuorista reilu puolet oli kuitenkin hieman varauksellisia, minkä takia heidän näkemyksenä erosi neljä kymmenystä vanhempien keskiarvosta (4,42). Näiden kahden emotionaalisen tuen erot selittävän väittämän pohjalta voidaan päätellä, että yleistä kannustusta vanhemmilta saadaan kiitettävästi. Vastoinkäymisten osuessa kohdalle vanhempien tukea ei kuitenkaan koeta enää läheskään yhtä yleisenä tai sitten ikäviä tilanteita ei ole nuoren kohdalle sattunut.

7.2 Aineellinen tuki

Nuoret kokivat vanhemmiltaan saamansa aineellisen tuen olevan lähes yhtä yleistä jääkiekkoon (4,48) kuin koulunkäyntiin (4,50). Vanhemmat sen sijaan kokivat antavansa aineellista tukea yleisemmin koulunkäyntiin (4,51) kuin jääkiekkoon (4,24). Aineellinen tuki oli tässä tutkimuksessa toiseksi yleisin sosiaalisen tuen muoto, jota nuoret kokivat saavansa vanhemmiltaan (kuvio 5).

Kuvio 5. Aineellinen tuki. Nuorten ja vanhempien näkemykset koetun aineellisen tuen määrästä jääkiekkoon ja koulunkäyntiin.

Jääkiekkoon koetun aineellisen tuen osalta nuorten ja vanhempien kokemusten välillä ero oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($t(325)=-4,34, p=0,001$). Tämä vahvistaa keskiarvoeron (nuoret 4,48 ja vanhemmat 4,24) antamaa kuvaa nuorten ja vanhempien kokemasta erosta aineellisen tuen suhteen. Koulunkäynnin puolella nuorten ja vanhempien vastausten keskiarvot olivat miltei yhtä suuret. Tulosten välinen ero ei ollut tilastollisesti merkitsevä. Sattuman osuus oli t-testin mukaan erittäin suuri.

Jääkiekon harrastaminen urheiluseurassa edellyttää harrastajan perheeltä aina aineellista tukea. Yläkoulua käyvien 14-vuotiaiden jääkiekkoharrastuksen kuukausimaksu voi olla jopa 350 euroa. Tässä summassa ei kuitenkaan ole pelaajan perheelle tulevia henkilökohtaisia kustannuksia harjoitusmatkoista tai varusteista.

Aineellista tukea kuvaavista summamuuttujista pois jätettyjä väittämiä raha- tai tavarapalkintojen saamisista tulkitaan seuraavaksi prosentuaalisesti. Väittämistä eroteltiin vastaukset, joissa vastaajat olivat joko *täysin samaa mieltä* tai *jokseenkin samaa mieltä*. Nämä vastaukset antavat osaltaan kuvaa nuoriin vaikuttavasta ulkoisesta motivoinnista. Raha- ja tavarapalkintojen antamista voidaan myös pitää vanhempien antamana ehdollisena tukena, jossa pelkkä nuoren yritys ei aina riitä tuen saamiseksi.

Nuorten vastausten perusteella vain 6,4 prosenttia vastaajista saa raha- tai tavarapalkintoja jääkiekkopeleissä tulleista onnistumisista. Miltei viidennes vastaajista (19,9 %) sai raha- tai tavarapalkintoja onnistumisistaan jääkiekkoharrastuksessa yleisesti. Tästä voidaan päätellä, että palkintoja käytetään yleisesti ulkoisina motivaation kohottajina lajissa, vaikka palkintoja ei peleissä annettaisikaan (taulukko 4).

Vanhempien vastausten mukaan 5,4 prosenttia heistä antaa lapsilleen raha- tai tavarapalkintoja pelisuorituksista. Poikkeamaa nuorten antamiin vastauksiin on yksi prosentti (6,4 %-5,4 %). Kun nuoret vastasivat viidenneksen saavan palkintoja yleisesti jääkiekkoharrastukseensa liittyen, vanhemmat vastasivat vain 6,5 % prosenttien antavan niitä. Eroa nuorten ja vanhempien vastausten välillä oli yli 13 prosenttia (19,9 % -6,5 %).

Taulukko 4. Nuorten ja vanhempien näkemyksiä aineellisesta palkitsemisesta jääkiekossa ja koulussa.

	Nuoret (n=141) %	Vanhemmat (n=186) %
<i>Haluaako vanhempasi palkita onnistumisesi peleissä rahalla tai tavaralla?</i>	6,4	5,4
<i>Haluaako vanhempasi palkita onnistumisesi jääkiekossa rahalla tai tavaralla?</i>	19,9	6,5
<i>Haluaako vanhempasi palkita onnistumisesi kokeissa rahalla tai tavaralla?</i>	24,8	22,0
<i>Haluaako vanhempasi palkita onnistumisesi koulussa rahalla tai tavaralla?</i>	15,6	19,3

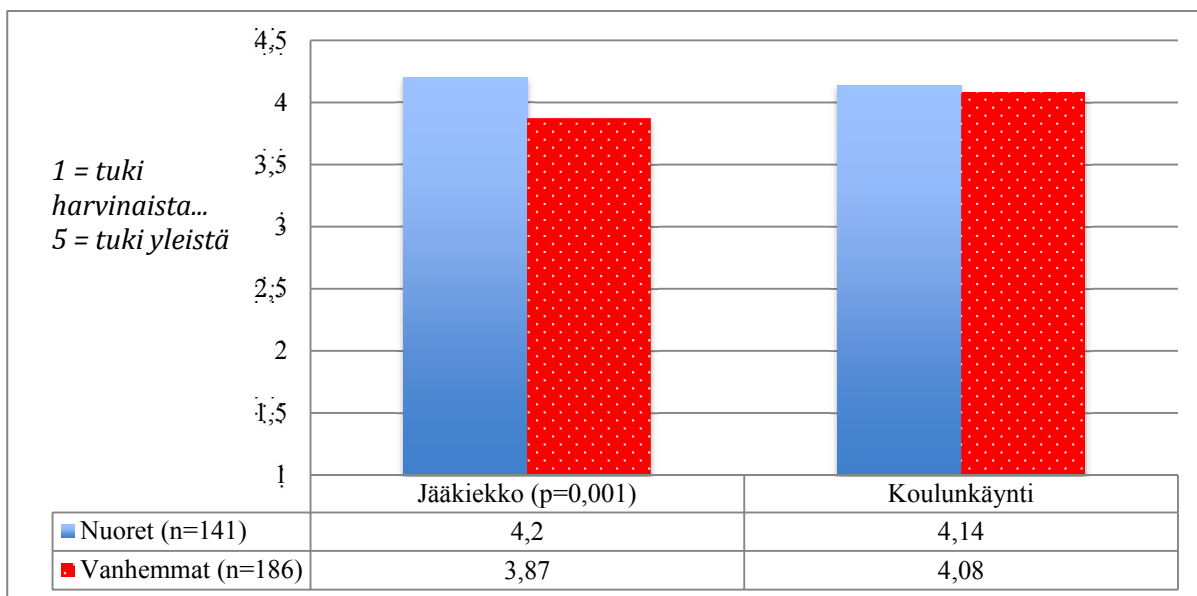
Nuorten koulunkäyntiin vanhemmat antoivat aineellisesta tukea materiaalisessa muodossa yleisimmin kuin jääkiekkoon. Väittämään ”*Haluaako vanhempasi palkita onnistumisesi koulussa rahalla tai tavaralla?*” yli 15 prosenttia nuorista vastasi olevansa täysin tai jokseenkin samaa mieltä.

Vanhempien vastauksissa osuus oli vielä suurempi (19,3 %). Yleistä koulunkäyntiä yleisempää oli materiaalsen tuen antaminen kokeissa menestymisestä. Nuorista liki neljäsosa (24,8 %) ja vanhemmista 22 prosenttia vastasi, että perheessä on koemenestykseen perustuva palkitsemisjärjestelmä.

Edellisissä väittämissä oli käytetty sanoja ”haluan” ja ”haluaako”. Kysyttäessä suuremmin, palkitsevatko vanhemmat lapsiaan koulumenestyksestä rahalla tai tavaralla, vastauksiin tuli korkeimmat prosenttiluvut. Miltei kolmannes nuorista (29,1 %) ilmoitti vanhempien palkitsevan koulumenestyksestä. Vanhemmista hieman vajaa neljännes (24,2 %) oli samoilla linjoilla. Voidaan siis todeta, ettei aineellinen tuki jakaudu läheskään tasan jääkiekon ja koulunkäynnin kesken.

7.3 Välineellinen tuki

Nuoret kokivat saavansa välineellistä tukea yleisemmin kuin vanhemmat kokivat sitä antavansa. Jääkiekkoon annetussa tuessa ero oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($t(325)=5,283$, $p=0,001$), kun asteikolla 1–5 koettu tuki oli nuorten mielestä keskiarvoltaan 4,2 ($kh=0,58$) ja vanhempien mukaan 3,87 ($kh=0,67$). Koulunkäynnin osalta ei tilastollisesti merkitsevää eroa löytynyt (kuvio 6). Nuorten ja vanhempien näkemykset olivat lähellä toisiaan, kun nuorten vastausten keskiarvo oli 4,14 ($kh=0,60$) ja vanhempien 4,08 ($kh=0,57$).

Kuvio 6. Välineellinen tuki. Nuorten ja vanhempien näkemykset koetun välineellisen tuen määrästä jääkiekkoon ja koulunkäyntiin.

Jääkiekon osalta eroja tuli seuraavien väittämien osalta: ”*Saan vanhemmillani neuvoja omatoimiseen harjoitteluuni*” / ”*Annan neuvoja lapseni omatoimiseen harjoitteluun*”. Nuorten mielestä neuvojen saaminen oli yleisempää. Heidän vastaustensa keskiarvo asteikolla 1–5 oli 3,99 ($kh=0,98$), kun taas vanhempien osalta se oli 3,22 ($kh=0,99$). Sekä nuorten että vanhempien vastausten kirjo oli suuri keskihajontojen ollessa molemmissa ryhmissä lähes 1. Vanhempien ja nuorten kokemuksissa oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ero ($t(325)=6,072$, $p=0,001$).

Toinen väittämäpari, jonka välille tuli tilastollisesti merkitsevä ero oli ”*Koen, että vanhempani osaa neuvoa minua liikunnan suhteen*” / ”*Osaan neuvoa lastani liikunnan suhteen*”. Nuoret näkivät vanhempiensa kompetenssin suurempana kuin vanhemmat itse. Nuorten vastausten keskiarvo tälle

väittämällä oli 4,33 (kh=0,97) ja vanhempien 3,73 (kh=0,82). T-testin tulos osoitti, että vastausten välillä oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ero ($t(325)=6,150, p=0,001$).

”Vanhempani harjoittelee joskus kanssani” / Harjoittelen joskus lapseni kanssa” oli kolmas välineellistä tukea kuvannut väittämäpari, jossa saatiin tilastollisesti merkitsevä ero nuorten ja vanhempien vastausten välille. Nuoret kokivat tämänkin tukimuodon yleisempänä kuin heidän vanhempansa. Nuorten vastausten keskiarvo oli 3,59 (kh=1,17) ja vanhempien 3,07 (kh=1,12). T-testin mukaan näiden väittämien vastausten osalta nuorten ja vanhempien välinen ero oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($t(325)=3,896, p=0,001$).

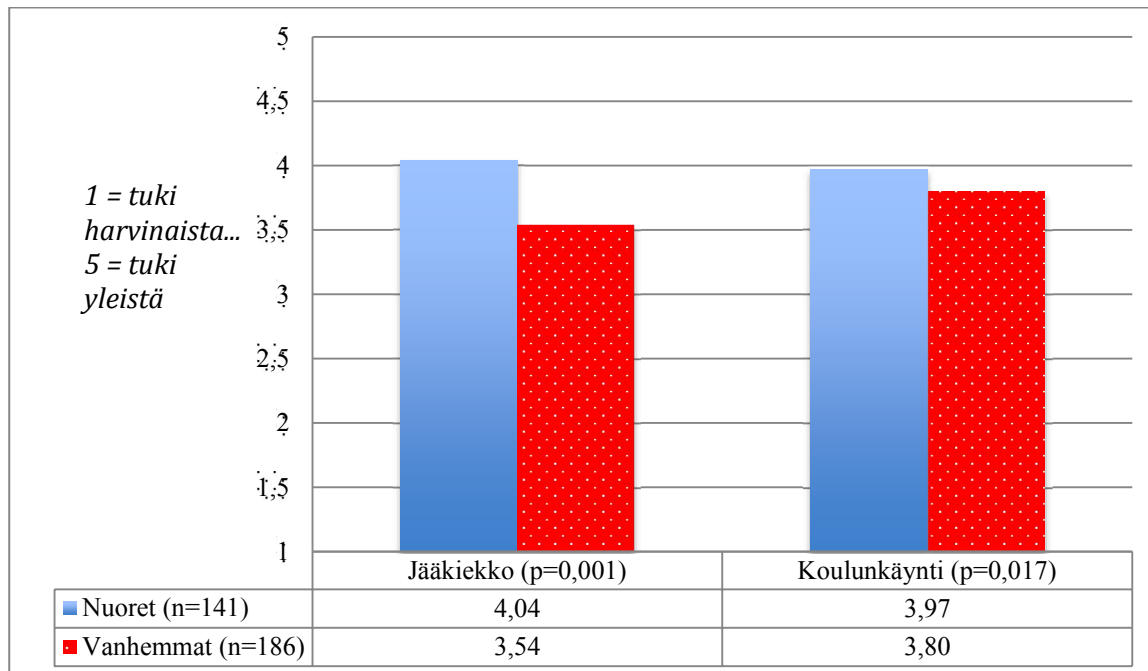
Koulunkäyntiin annetussa välineellisessä tuessa kahdessa kuudesta väittämäparista ero oli tilastollisesti merkitsevä nuorten ja heidän vanhempiensa välillä. Väittämässä *”Pärjäisin nykyistä paremmin koulussa, jos saisin vanhemmiltani enemmän tukea koulunkäyntiini” / ”Lapseni pärjäisi koulussa nykyistä paremmin, jos hän saisi minulta enemmän tukea koulunkäyntiinsä”* nuorten ja vanhempien kokemusero tuen yleisyydestä oli suurin. Nuoret kokivat lisätuen tarpeelliseksi, mistä kertoo heidän vastaustensa keskiarvo 4,23 (kh=0,99). Vanhemmat sen sijaan eivät kokeneet lisätukea yhtä tarpeelliseksi, koska heidän vastaustensa keskiarvo tähän väittämään oli 3,51 (kh=1,21). Nuorten ja vanhempien vastausten välillä ero oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($t(325)=5,759, p=0,001$).

Toinen väittämäpari, jonka vastausten välinen ero oli tilastollisesti merkitsevä oli *”Vanhempani tukee minua, kun teen koulunkäyntiin liittyviä päätöksiä” / ”Tuen lastani, kun hän tekee koulunkäyntiin liittyviä päätöksiä”*. Tällä kertaa vanhemmat kokivat tukevansa lapsiaan yleisemmin kuin lapset kokivat vanhemmiltaan tukea saavansa. Vanhempien kokemana tuen keskiarvoksi muodostui 4,60 (kh=0,67) ja nuorten 4,33 (kh=0,83), Tilastollisesti vastausten välillä oli erittäin merkitsevä ero ($t(325)=-3,324, p=0,001$).

7.4 Arviointituki

Jääkiekossa nuoret kokivat vanhempien antaman arviointituen yleisemmäksi kuin vanhemmat itse. Nuorten vastausten keskiarvoksi tuli 4,04 (kh=0,59). Vanhempien kokemana vastaava keskiarvo oli 3,54 (kh=0,55). T-testin mukaan ryhmien välinen ero oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($t(325)=6,769, p=0,001$).

Koulunkäynnin osalta nuoret kokivat myös saamansa tuen yleisempänä kuin heidän vanhempansa. Nuoret kokivat tuen hieman harvemmaksi kuin jääkiekkoon saadun (kuvio 7). Nuorten vastausten keskiarvo oli 3,97 (kh=0,64) ja vanhempien 3,80 (kh=0,62). Nuorten ja vanhempien vastausten välinen ero oli tilastollisesti merkitsevä ($t(325)=2,402$, $p=0,017$).

Kuvio 7. Arviointituki. Nuorten ja vanhempien näkemykset koetun arviointituen määrästä jääkiekkoon ja koulunkäyntiin.

Tilastollisesti merkitseviä eroja löytyi viidestä jääkiekkoharrastukseen saatua tukea kuvaavasta väittämäparista. Väittämäpari: ”*Vanhempani löytää puutteita harjoittelustani ja pelisuorituksessani*” / ”*Havaitsen puutteita lapseni harjoittelussa ja pelisuorituksissa*” oli yksi näistä. Nuoret kokivat saavansa vanhemmiltaan yleisimmin palautetta. Vastausten keskiarvo oli 3,60 (kh=1,09). Vanhemmat eivät kokeneet antavansa palautetta yhtä yleisesti. Heidän vastaustensa keskiarvo oli 3,23 (kh=1,05). T-testin mukaan keskiarvojen välinen ero oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($t(325)=3,124$, $p=0,002$).

Toinen väittämäpari, jossa saatiin tilastollisesti merkitsevä ero oli ”*Vanhempani tietää, mitä minun tulisi harjoitella kehittyäkseni*” / ”*Tiedän, kuinka lapseni tulisi harjoitella kehittyäkseen*”. Nuoret kokivat vanhempiensa tietotaidon keskiarvolla 4,10 (kh=0,82), kun vanhempien omien arvioiden keskiarvo oli 3,28 (kh=0,99). Nuorten ja vanhempien vastausten välinen ero oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($t(325)= 7,767$, $p=0,001$).

Väittämäpari ”*Vanhempani tietää, miten voin hyödyntää lahjakkuuttani urheilussa*” / ”*Minulla on näkemys siitä, miten lapseni voi hyödyntää lahjakkuuttaan urheilussa*” sai nuorilta keskiarvoksi 4,12 (kh=0,84) ja vanhemmilta 3,35 (kh=0,87). T-testi osoitti, että nuorten ja vanhempien vastausten välinen ero oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($t(325)=8,083$, $p=0,001$).

”*Vanhempani osaa auttaa minua arvioimaan omaa kehittymistäni jääkiekossa*” / ”*Osaa auttaa lastani arvioimaan omaa kehittymistään jääkiekossa*” –väittämäparissa nuorten vastausten keskiarvoksi tuli 3,96 (kh=0,78). Vanhempien vastausten keskiarvo oli 3,53 (kh=0,81). Nuorten ja vanhempien välisten vastausten välinen ero oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($t(325)=4,759$, $p=0,001$).

Viimeinen väittämäpari, jossa saatiin merkitsevä ero oli ”*Vanhempani on huono arvioimaan kehittymistäni jääkiekkoilijana*” / ”*Olen huono arvioimaan lapseni kehittymistä jääkiekkoilijana*”. Nuoret kokivat vanhempiansa osaamisen keskiarvolla 4,05 (kh=0,97). Vanhempien oma näkemys oli keskiarvoltaan 3,38 (kh=0,93). Ero ryhmien välillä oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($t(325)=6,305$, $p=0,001$).

Koulunkäynninkin osalta nuoret kokivat saavansa enemmän arviointitukea kuin vanhemmat kokivat sitä antavansa. Kuudesta väittämästä viidessä nuoret kokivat saamansa tuen yleisemmäksi kuin vanhemmat. Ainoastaan väittämäparissa ”*Vanhempani havaitsee kehittymiseni koulunkäynnissä*” / ”*Havaitsen lapseni kehittymisen hänen koulunkäynnissään*” vanhemmat saivat vastauksilleen suuremman keskiarvon. Vanhempien vastausten keskiarvo oli 4,27 (kh=0,74), kun nuorten vastaava lukema oli 4,01 (kh=1,00). Ero oli tilastollisesti merkitsevä ($t(325)=-2,640$, $p=0,009$).

Väittämäparissa ”*Vanhempani tietää, miten voisin pärjätä paremmin koulussa*” / ”*Tiedän, miten lapseni voisi pärjätä paremmin koulussa*” nuoret saivat vastauksilleen keskiarvoksi 4,13 (kh=0,96). Vanhempien vastausten keskiarvoksi muodostui 3,78 (kh=1,04). T-testin mukaan vastausten välinen ero oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($t(325)=3,110$, $p=0,002$).

”*Vanhempani tietää, miten voin hyödyntää osaamistani koulussa*” / ”*Tiedän, miten lapseni voisi hyödyntää osaamistaan koulussa*” -väittämäparissa nuorten ja vanhempien vastauksissa oli keskimäärin puolikkaan numeron ero. Nuorten vastausten keskiarvoksi tuli 4,20 (kh=0,79). Vanhempien vastausten keskiarvoksi saatiin 3,70 (kh=0,91). Nuorten ja vanhempien vastausten välinen ero oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($t(325)=5,160$, $p=0,001$).

Väittämät ”*Vanhempani on huono arvioimaan kehittymistäni koulunkäynnissä*” / ” *Olen huono arvioimaan lapseni kehittymistä koulunkäynnissä*” käännettiin analysointia tehtäessä positiiviseen muotoon. Nuorten vastausten keskiarvo oli 4,16 (kh=0,91) ja vanhempien 3,78 (kh=0,95). Tulosten välinen ero oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($t(325)=3,616, p=0,001$).

7.5 Taustamuuttujien merkitys koettuun sosiaaliseen tukeen

Tarkasteltaessa kyselylomakkeessa olleiden taustamuuttujien, kuten vastaajan iän, koulutustaustan ja perheen lapsimäärän vaikutusta tutkimustuloksiin löydettiin muutamia tilastollisesti merkitseviä eroja vastaajaryhmien välillä. Taustamuuttujien vaikutusta ei tarkasteltu yksittäisten väittämien osalta. Vertailua tehtiin vain eri tukimuodoista tehtyjen summamuuttujien kanssa.

Nuorten sarjatasolla ei ollut eroja yhdenkään sosiaalisen tuen muodon kohdalla. Ei nuorten omien kokemusten mukaan, eikä myöskään vanhempien vastausten perusteella. Nuorilta kysyttäessä vain heidän vanhempiensa arvioitu liikunnallisuus toi eroja vastauksiin. Tämä tuli ilmi välineellisenä tukena nuorten jääkiekkoharrastukseen. Liikunnallisemmat vanhemmat antoivat nuorten mukaan välineellistä tukea yleisemmin kuin vähemmän liikunnalliset. Nuorten vastausten keskiarvo liikunnallisemmille vanhemmille oli 4,29 (kh=0,58), kun vähemmän liikunnalliset vanhemmat joutuivat tyytymään keskiarvoon 4,08 (kh=0,57). Ryhmien ero oli tilastollisesti merkitsevä ($t(138)=-2,145, p=0,034$).

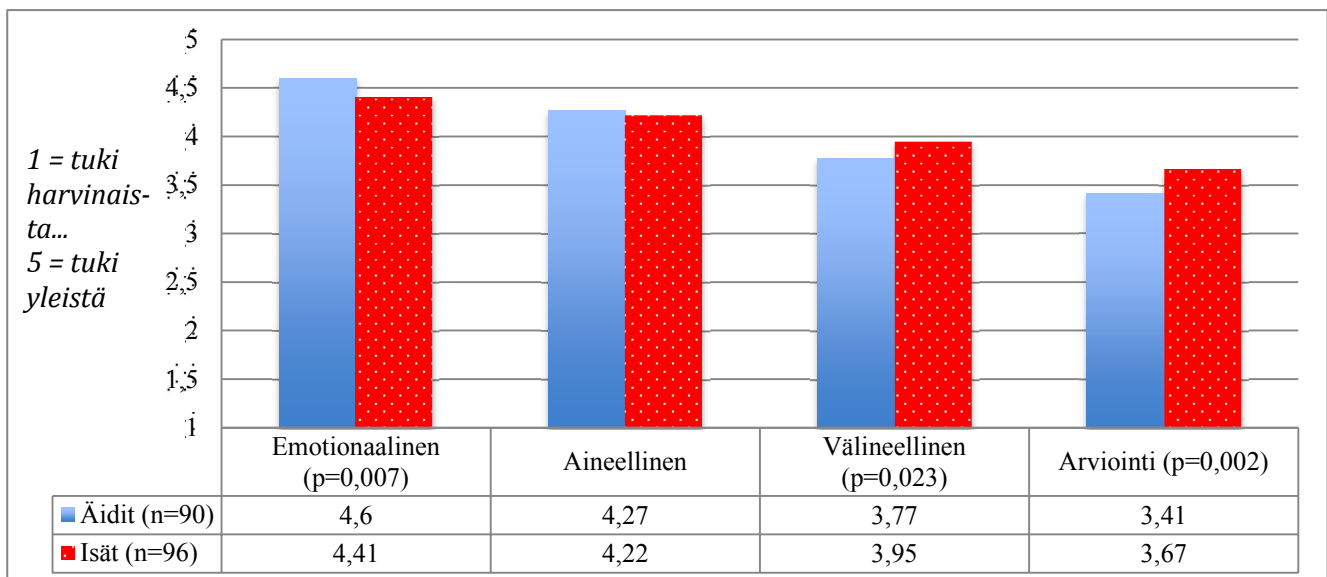
Vanhemmilta kysytyistä taustamuuttujista samassa taloudessa asuvien lasten määrällä oli merkitystä koetun tuen määrään. Niin nuoret kuin vanhemmatkin kokivat, että kaikki tukimuodot olivat suurempia, jos taloudessa asui maksimissaan kaksi alle 18-vuotiasta lasta. Yhdessäkin tukimuodossa ero ei kuitenkaan ollut tilastollisesti merkitsevä.

Vanhempien koulutustaustalla oli merkitystä koetun tuen määrän suhteen. Tutkimukseen osallistuneista vanhemmista 58,7 prosenttia oli vähintään alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita. Vanhempien koulutustausta näkyi kaikissa tukimuodoissa sekä jääkiekon että koulunkäynnin suhteen. Korkeammin koulutettujen vanhempien lapset saivat tukea yleisemmin kuin matalammin koulutettujen vanhempien lapset. Koulunkäyntiin annetussa välineellisessä tuessa ($t(184)=-2,166, p=0,032$) ja arviointituessa ($t(184)=-3,202, p=0,002$) ero oli tilastollisesti merkitsevä. Välineellisessä tuessa korkeammin koulutettujen vanhempien lapset kokivat tuen yleisyyden

keskiarvolla 3,92 (kh=0,57) ja alemmin koulutettujen lapset 3,63 (kh=0,65). Arviointituessa korkeammin koulutettujen lapset kokivat tuen yleisyyden keskiarvolla 4,15 (kh=0,54) ja matalammin koulutettujen lapset 3,97 (kh=0,61).

Vanhempien iällä, heidän ilmoittamallaan liikunnallisuudella tai heidän lastensa sarjatasolla ei ollut vaikutusta koetun sosiaalisen tuen yleisyyteen. Vanhempien sukupuolella sen sijaan oli. Vanhempien sukupuolella oli useammassa tuen muodossa merkitystä. Aineellisessa tuessa ei merkitseviä eroja saatu. Muissa tukimuodoissa eroja sen sijaan löytyi.

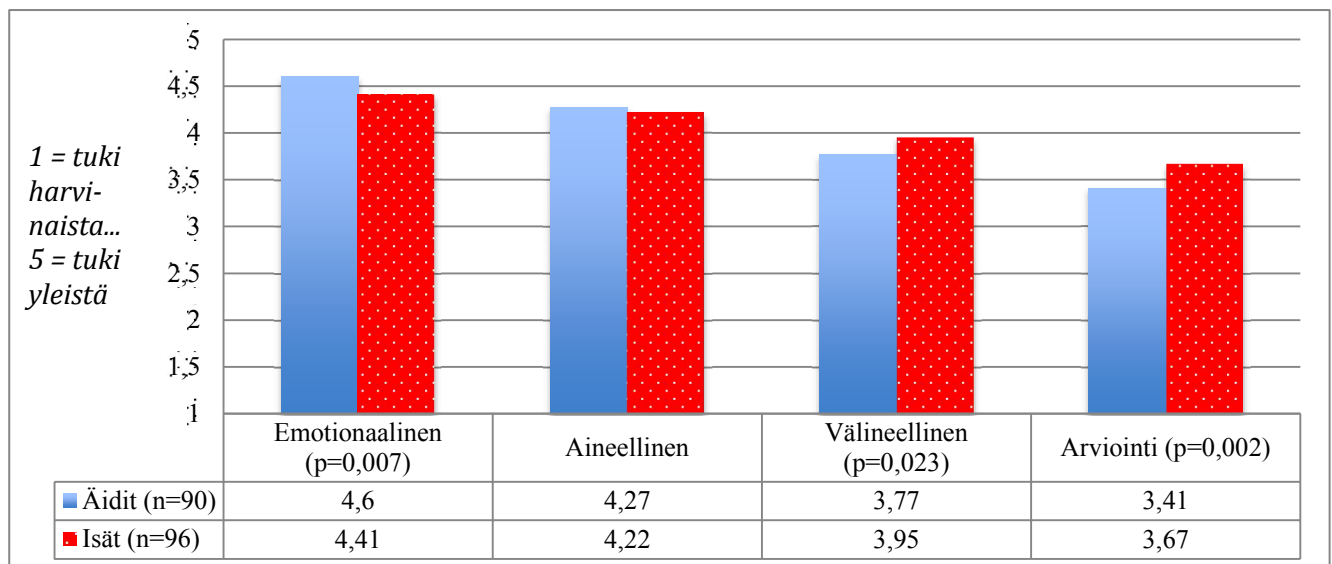
Äidit kokivat antavansa emotionaalista tukea yleisemmin kuin isät (kuvio 8). Äitien vastausten keskiarvo oli 4,60 (kh=0,33), kun isien vastaava lukema oli 4,41 (kh=0,55). Ero oli tilastollisesti merkitsevä ($t(184)=2,719$, $p=0,007$). Välineellistä tukea sen sijaan isät kokivat antavansa enemmän. Heidän vastaustensa keskiarvo oli 3,95 (kh. 0,57). Äidit kokivat antavansa tukea harvemmin, kun heidän vastaustensa keskiarvo oli 3,77 (kh. 0,51). Ero oli tilastollisesti merkitsevä ($t(184)=-2,292$, $p=0,023$). Myös arviointitukea isät kokivat antavansa enemmän. Isien vastausten keskiarvoksi tuli 3,67 (kh. 0,58). Äidit kokivat antamansa tuen harvinaisemmaksi, kun keskiarvoksi muodostui 3,41 (kh. 0,57). Ero oli tilastollisesti merkitsevä ($t(184)=-3,179$, $p=0,02$).

Kuvio 8. Sosiaalinen tuki jääkiekkonuurille äitien ja isien kokemana.

Kaikissa koulunkäyntiin annetuissa sosiaalisen tuen muodoissa äidit kokivat antaneensa niitä yleisemmin kuin isät (kuvio 9). Arviointituessa ja välineellisessä tuessa ero oli tilastollisesti

merkitsevää. Arviointitukea äidit kokivat antavansa keskiarvolla 3,96 (kh=0,53), kun isien kokemus omasta tuen antamisestaan sai keskiarvon 3,65 (kh=0,67). Vastausten välinen ero oli tilastollisesti erittäin merkitsevää ($t(184)=3,556$, $p=0,001$). Välineellistä tukea äidit kokivat antaneensa keskiarvolla 4,21 (kh=0,51). Isät kokivat antaneensa sitä keskiarvolla 3,96 (kh=0,60). Ryhmien välisissä tuloksissa oli tilastollisesti merkitsevää ero ($t(184)=2,987$, $p=0,003$).

Kuvio 9. Sosiaalinen tuki nuorten koulunkäyntiin äitien ja isien kokemana.

7.6 Lisätuen tarve jääkiekkoon

Tutkimuksessa ollut jääkiekkoa koskeva avoin kysymys kuului: ”Millaista tukea toivoisit saavasi vanhemmiltasi jääkiekkoharrastukseesi?”. Kysymyksellä kartoitettiin nuorten ajatuksia mahdollisen lisätuen tarpeesta. Useampi kuin joka toinen (53,7 %) kyselyyn vastanneista nuorista oli tyytyväinen tuen tämänhetkiseen yleisyyteen. He eivät kokeneet tarvitsevansa lisää tukea.

”Saan jo kyydit ja tukea päätöksiini sekä apua kehityskohdissa mitä tarvitsen.” (Nuori 16)

”Saan parhaan mahdollisen tuen. Ne sanoo mitä pitää parantaa ja positiivisia asioitakin ne sanoo.” (Nuori 71)

”Mulle riittää, että ne kuskaa hallille ja tsemppaa välillä.” (Nuori 88)

Vain muutamissa vastauksissa nuoret mainitsivat haluavansa hienompia varusteita tai lisää ymmärrystä myös epäonnistumisten osuessa heidän kohdalleen. Tämä tukee väittämistä tehtyjä johtopäätöksiä siitä, etteivät nuoret koe aina saavansa tukea vaikeuksia kohdatessaan.

”Haluaisin heidän tukevan huononkin pelin jälkeen.” (Nuori 95)

”Kävis katsomassa pelejä ja antaisi olla rauhassa, jos on hävinnyt pelin.” (Nuori 133)

”Peleissä käyminen ja niiden katsominen. Tsemppaamista, jos menee huonosti.” (Nuori 70)

Nuorten vanhemmat olivat valmiita antamaan lisää tukea lapsilleen. Heidän vastauksensa olivat pohdiskelevampia ja pääsääntöisesti lisätuen kannalla. Avoimet vastaukset vahvistavat väittämien avulla tehtyjä havaintoja siitä, etteivät vanhemmat huomaa jo antaneensa tukea riittävästi. Vanhemmille suunnattuun avoimeen kysymykseen *”Millaista tukea voisit antaa lapsellesi hänen jääkiekkoharrastukseensa?”* saaduista vastauksista poimittiin alle joitain esimerkkejä.

Vanhempien antamaa sosiaalista tukea sen alkuperäisessä, myönteisessä hengessä kuvaavia vastauksia olivat muuan muassa:

”Henkistä tukea ja tsemppaamista sekä apua kyydityksiin ja kustannuksiin.” (Vanhempi 146)

”Järjestää aikaa kuljetuksiin ja katsoa, että on evästä, jotta jaksaa treenata. Tsemppata, kun on väsynyt tai muuten huono päivä.” (Vanhempi 161)

Joidenkin vanhempien antamat vastaukset erosivat muista. Niissäkin oltiin oman lapsen tukena, mutta keinot eivät olleet enää pelkkää nuoren kuuntelemista ja kuulumisten kysymistä.

”Voisinko vaatia seuralta ammattitaitoisempia valmentajia.” (Vanhempi 68)

“Inhoan itse jääkiekkoa ja siihen kuuluvia talkoita yli kaiken. Maksan kiekon, koska se on lapselle tärkeää ja hän sitä haluaa pelata. Totuus on, että tässä kaupungissa ei voi pärjätä ilman, että vanhemmat nuolevat tiettyjen henkilöiden persettä, niin ei se tästä miksikään muutu.” (Vanhempi 178)

“En halua olla ns. Hullu jääkiekkovanhempi, joka forseeraa kaikkensa saadakseen lapselleen parhaat mahdollisuudet.” (Vanhempi 152)

Yllä esitetyt vastaukset eivät suoraan vastanneet esitettyyn kysymykseen. Siitä huolimatta niistä voidaan päätellä vanhempien haluavan olla lapsensa tukena, jotta jääkiekon harrastaminen onnistuisi optimaalisella tavalla.

7.7 Lisätuen tarve koulunkäyntiin

Nuorista 54,6 prosenttia oli tyytyväinen koulunkäyntiinsä vanhemmiltaan saamaansa tukeen. Jääkiekosta saatu vastaava tulos oli 53,7 prosenttia, joten suunnilleen saman verran nuoria on tyytyväisiä sekä koulunkäyntiin että jääkiekkoon saamaansa tukeen. Nuorten vastaukset olivat taas lyhytsanaisia, eikä niistä voi suuria johtopäätöksiä tehdä. Nuorista 18,4 prosenttia halusi saada lisäapua joko kokeisiin lukemisessa tai läksyjen tekemisessä. Se oli miltei 15 prosenttiyksikköä vähemmän vanhempien näkemykseen verrattuna, kun 33,3 prosenttia vanhemmista oli halukkaita tarjoamaan lapsilleen lisätukea kokeisiin lukemiseen tai läksyjen tekemiseen.

Nuorten osalta avovastaukset jaettiin kahteen kategoriaan. Ensimmäisen kategorian muodostivat tämän hetkisen tuen yleisyyteen tyytyväiset nuoret. Toisen kategorian muodostivat lisätukea kaipaavat nuoret. Tämänhetkiseen tukeen tyytyväiset nuoret vastasivat lisätuen tarvetta kuvaavaan kysymykseen seuraavasti:

”Samanlaista kun tähän mennessä olen saanut että ne on kannustanu ja tsempannu.”
(Nuori 26)

”Saamani tuki tällä hetkellä on tarpeeksi” (Nuori 51)

Lisätukea kaivanneet vastasivat muun muassa seuraavasti:

”Kannustamista kokeisiin ja niihi lukemisee” (Nuori 59)

”Jos en ymmärrä jotain juttua niin vanhemmat voisi koittaa selventää sitä” (Nuori 39)

Vanhempien kyselylomakkeessa oli avoin kysymys koskien nuorten koulunkäyntiä: *”Millaista tukea voisit antaa lapsellesi hänen koulunkäyntiinsä?”* Vastausten osalta vanhemmat jakautuivat kolmeen leiriin. Vain 5,4 prosenttia ei kokenut lapsiensa tarvitsevan nykyistä enempää tukea. Reilu puolet vastaajista (54,3 %) halusi joko ohjata lapsiaan omatoimiseen opiskeluun tai auttaa heitä tarvittaessa. Tasan kolmannes vanhemmista (33,3 %) sen sijaan halusi olla vahvasti mukana nuorten koulunkäynnissä valvomalla läksyjen tekoa tai kuulustelemalla kokeeseen. Vain 13 vanhempaa jätti vastaamatta tähän avoimeen kysymykseen.

Itsenäiseen opiskeluun kannustettiin esimerkiksi seuraavanlaisilla vastauksilla:

”Tukea organisointikyvyn ja aikataulutuksen kehittämisessä vielä enemmän (yläkoulun ja aikaa vievän harrastuksen yhteensovittamisessa)” (Vanhempi 79)

”Kannustusta ja koulun etenemistä seuraamalla. Koulun tärkeyden painottamista. Hän on onneksi hoitanut koulunsa lähes itsenäisesti ja pärjännyt kiitettävästi.” (Vanhempi 31)

”Lapselleni koulunkäynti on jo tärkeä osa arkea. Hän on tavoitteellinen ja kova tekemään työtä. Minun tehtävä on auttaa ja kannustaa tarvittaessa. Me emme palkitse koulumenestyksestä muutoin kuin kehumalla.” (Vanhempi 45)

Vahvasti lastensa koulunkäyntiä kontrolloivat vanhemmat vastasivat muuan muassa seuraavasti:

”Jos saisi koulutehtävät etukäteen niin voisi käydä lapsen kanssa läpi. Hyvin usein opettajat eivät ole asioita selventäneet lapselle. Vaikka kotona haluaisi auttaa, niin olisi hyvä olla tiedossa miksi opettaja päätyy mihinkin tulokseen jne. Eli vastuullisilla vanhemmilla olisi hyvä olla tiedossa käytetyt kirjat ja myöhemmin tulokset yms. malli tehtävät” (Vanhempi 143)

”Vahtisin jokaikisen läksyn tekemisen. Rajoittaisin enemmän tietokonepelaamista.”
(Vanhempi 179)

”Vaatisin häneltä enemmän ja pyytäisin näyttämään läksynsä sekä mahdolliset tulevat kokeet--olis in enemmän läsnä.” (Vanhempi 62)

Selkeässä vähemmistössä olivat vanhemmat, jotka kokivat antamansa tuen riittäväksi:

”Lapsella kuluu harjoitusmatkoihin 2 h päivässä, joten jo pelkät matkat vie paljon aikaa opiskelulta. Lapsi menestyy kuitenkin koulussa hyvin, keskiarvo on 9. Luulen, että nykyinen tuki on pääasiassa riittävä.” (Vanhempi 70)

”Lapseni koulunkäynti sujuu erinomaisesti, keskiarvo on reilusti yli yhdeksän. Tämän takia vastaaminen kysymyksiin, joissa tavalla tai toisella kysyttiin miten voisin edistää lapseni koulunkäyntiä, olivat lapseni tapauksessa hieman hassuja, koska lapseni koulunkäynti ei oikeastaan merkittävästi paremmin voisi mennä. Siitä olen erittäin iloinen. Perheessämme koulu on ykkösasia, ja kiekko on hyvä harrastus.” (Vanhempi 93)

8 POHDINTA

Tässä tutkimuksessa selvittiin 2004 syntyneiden peruskoulun kahdeksatta luokkaa käyvien jääkiekkoa harrastavien nuorten ja heidän vanhempiansa kokemuksia vanhempien antamasta sosiaalisesta tuesta. Tuen saamista tutkittiin nuorten jääkiekkoharrastukseen ja koulunkäyntiin. Sosiaalinen tuki -käsite jaettiin tutkimuksessa Heaneyn ja Israelin (2008) esittämän mallin mukaan neljään alakategoriaan, jotka olivat emotionaalinen tuki, aineellinen tuki, välineellinen tuki ja arvointituki. Näiden tukimuotojen alle luotiin kuusi väitettä, joista muodostettiin tuloksia tarkasteltaessa summamuuttuja, jolla helpotettiin tulosten analysointia.

Tutkimus osoitti nuorten kokevan saavansa vanhemmiltaan yleisemmin sosiaalista tukea jääkiekkoharrastukseensa kuin koulunkäyntiinsä. Vanhemmat kokivat antamansa tuen toisin. He kokivat tukevansa yleisemmin nuorten koulunkäyntiä. Lisäksi nuoret kokivat saamansa tuen yleisempänä kuin vanhemmat kokivat tukea antaneensa. Tämä tutkimustulos ei yllätä, vaan se on hyvin samankaltainen kuin Kantersin, Bocarron ja Casperin (2008) tutkimuksessa. Hekin totesivat nuorten kokevan saamansa tuen yleisempänä kuin tuen antaneet vanhemmat.

Tämä tutkimus ei anna vastausta siihen, miksi vanhemmat ja nuoret kokevat annetun sosiaalisen tuen eriävästi. Tässä tapauksessa nuorten näkemyksiä ei liene syytä epäillä. Ainakaan siihen ei ole mitään perustetta. Vanhemmilla sen sijaan saattaa olla jonkinlainen kynnys vastata tukevansa lapsensa harrastusta yleisemmin kuin hänen koulunkäyntiään. Tutkimustuloksen voisi siis selittää sillä, että vanhempien vastaaminen ei ole ollut täysin totuudenmukaista. Tätä teoriaa tukisi Trusselin ja Shawnin (2012, 383–384) näkemys siitä, että vanhemmat tekevät asioita näyttääkseen ulospäin hyviltä vanhemmilta. Toisaalta voi olla, etteivät vanhemmat itse tiedosta, kuinka vahvasti he ovat lapsensa harrastamisen takana.

Emotionaalinen tuki oli tutkimuksen mukaan yleisimmin koettu sosiaalisen tuen muoto.

Vanhempien oman näkemyksen mukaan emotionaalista tukea annettiin yleisemmin nuorten koulunkäyntiin. Tälläkin osa-alueella nuoret kokivat saavansa tukea yleisemmin jääkiekkoharrastukseensa. Koulunkäyntiin annetun tuen keskiarvoa laskivat nuorten ja vanhempien isot näkemuserot tuen yleisyydestä, jos koulussa kohdattiin ongelmia. Vanhempien mukaan nuoret voivat kertoa ongelmistaan heille, mutta nuoret kokivat, ettei tuki ole yleistä, kun heillä on ongelmia. Tutkimustulos osoitti, että vanhemmat luulevat tukevansa nuorta vaikeillakin hetkillä, mutta nuoret eivät koe asiaa samoin. Viljaranta (2017) kirjoitti samasta aiheesta. Hän totesi, että

vanhempien olisi tärkeää osata tukea nuorta varsinkin silloin, kun tämä kohtaa vaikeuksia. Tämä ei kuitenkaan tunnu toteutuvan käytännössä, vaikka vanhemmat toisin kokevatkin.

Toinen vanhempien ja nuorten vastaukset erottava tekijä oli nuoren ymmärtäminen ja lohduttaminen, jos koulussa tuli vastoinkäymisiä. Vanhemmat kokivat ymmärtävänsä lapsiaan tukemalla heitä näissäkin tilanteissa, mutta nuoret itse ovat hyvin eri linjoilla. Tästä voidaankin päätellä, että tukea tulee yleisemmin, kun se on yleisluontoista kuulumisten kyselyä. Tilanteissa, joissa nuorta pitäisi pystyä lohduttamaan ja ymmärtämään vaikeuksien osuessa kohdalle, tuki ei enää olekaan yhtä vahvaa. Salmelan (2018) mukaan nämä tilanteet ovat omiaan heikentämään nuoren omaa motivaatiota, kun nuori ei saa tarvitsemaansa tukea vaikeuksien keskellä. Nuorten vastauksia voi selittää sekin, etteivät nuoret ole vielä kohdanneet vaikeuksia. Tutkimustulos voi myös liittyä Telaman (1989) jo kolme vuosikymmentä sitten tekemään havaintoon vanhempien suoritusorientoisesta, jossa tulos sanelee suorituksen jälkeisen olotilan.

Aineellista tukea nuoret kokivat saavansa likipitään yhtä yleisesti jääkiekkoharrastukseensa kuin koulunkäyntiinsä. Vanhempien mukaan tukea annettiin yleisemmin koulunkäyntiin. Tätä voivat selittää jääkiekkoharrastuksen kustannukset, jollaisia ei koulunkäynnistä muodostu. Tämän tutkimuksen osalta ei aineellista tukea koskevia johtopäätöksiä kuitenkaan voida tehdä, koska tukea kuvanneita väittämiä oli niin vähän. Kuudesta aineellista tukea kuvaavasta väittämästä puolet eivät lopulta kuvanneet tuen kannustavaa henkeä, jonka takia ne jätettiin pois summamuuttujasta. Tutkijan olisi pitänyt miettiä kuvaavatko kaikki tutkimukseen mukaan otetut väittämät samaa asiaa ennen kyselykaavakkeen lähettämistä tutkittaville.

Summamuuttujista ulosjääneet väittämät toivat kuitenkin kiinnostavaa tietoa vanhempien antamista kannustimista. Raha- ja tavarapalkintoja annettiin jääkiekossa sekä koulunkäynnissä. Koulumenestystä palkittiin selkeästi yleisemmin kuin onnistumisia kaukalossa. Mukana oli myös erikoinen ristiriita, kun liki 20 prosenttia nuorista vastasi vanhempiensa haluavan antaa raha- ja tavarapalkintoja heidän onnistumisistaan jääkiekossa, mutta vanhemmista vain kuusi prosenttia oli samoilla linjoilla. Tähän ristiriitaan ei tutkimus anna vastausta, mutta se voisi myös johtua vanhempien uskalluksen puutteesta vastata rehellisesti. Lienee yleisemmin paheksuttavampaa palkita onnistumisia jääkiekossa kuin koulussa. Hyvä koearvosana nähdään positiivisena asiana, joka ei ole keneltäkään pois. Maalin yrittäminen palkinnon toivossa voi sellainen sen sijaan olla, jos samalla joukkuepelaaminen jää kakkossijalle. Eräs vanhemmista vastasikin avoimeen kysymykseen, että kannustaa lastaan yrittämään yksin syöttöpelaamisen sijaan. Muutoinkin

vanhempien pitäisi olla tarkkana ulkoisten motivointikeinojen käytössä. Vasalammen (2017) mukaan palkitsemiset eivät pidä motivaatiota pitkään ylhäällä ja voivat pahimmillaan laskea nuoren omaa motivaatiota.

Välineellisessä tuessa nuoret kokivat jälleen saamansa tuen yleisempänä kuin vanhemmat kokivat sitä antaneensa. Koulunkäynnin osalta vastausten keskiarvot olivat kuitenkin hyvin lähellä toisiaan. Vaikka tutkimuksessa ollut avoin kysymys lisätuen tarpeesta osoitti, että vanhemmat olisivat valmiit tukemaan lapsiaan nykyistä enemmän, niin lisätuen vaikutusta lastensa koulumenestykseen he eivät ymmärtäneet. Nuoret kokivat selkeästi vanhempiaan vahvemmin, että vanhempien antama lisätuki auttaisi heitä pärjäämään paremmin koulussa. Tämä on täysin linjassa Maleckyn ja Demarayn (2003) näkemyskseen siinä, että emotionaalisen tuen yleisyys on yhteydessä nuoren koulumenestykseen. Nuorten ja vanhempien kokemusero oli niin suuri, että tämä lienee yksi tutkimuksen päälöydöksistä. Lisäksi nuoret halusivat lisätukea, kun he tekevät koulunkäyntiinsä liittyviä päätöksiä. Olisiko kyse siitä, että vanhemmat luulevat 14-vuotiaille lapsillaan olevan tarvittava tuki, kun he eivät sitä välttämättä tässä ikävaiheessa pyydä?

Jääkiekkoon annetun välineellisen tuen kohdalla nuorten ja vanhempien näkemusero oli huomattavan suuri. Vanhemmat eivät tunnu ymmärtävän kompetenssiaan nuorten urheilun tukemisessa. Nuoret kokivat vanhempiensa olevan huomattavasti osaavampia auttamaan heitä jääkiekkoharrastuksessa kuin vanhemmat itse luulevatkaan. Erityisesti nuoren tämän hetkisen osaamisen arvioiminen, kehityskohteiden löytäminen ja omatoimisessa harjoittelussa auttaminen onnistuvat vanhemmilta nuorten mukaan paremmin kuin vanhemmat kokevat. Jääkiekko on jo aineellisen tuen kautta hyvin vahvasti koko perhettä sitova harrastus, jossa vanhemmat voivat päästä seuraamaan lapsensa edesottamuksia miltei päivittäin. Tällöin vanhempien ymmärrys lajista ja lapsensa osaamisesta kasvaa väkisin. Osa tutkimustuloksesta voi mennä vanhempien oman kompetenssin vähättelyn piikkiin.

Arviointitukea nuoret kokivat saavansa lähes yhtä yleisesti jääkiekkoon kuin kouluunkin. Vanhemmat jatkoivat linjalla, jossa kouluun koettiin annettavan yleisemmin tätäkin tukimuotoa. Kaikkia tuen muotoja tarkastellessa herääkin epäily, että vanhemmat kokevat velvollisuudekseen vastata tukevana yleisemmin koulunkäyntiä, koska niin vain kuuluu vastata. Tutkimus on kokonaisuutena osoittanut, että nuorten mukaan tukea tulee yleisemmin jääkiekkoharrastukseen. Kukaan vanhempi tuskin haluaa, että hän on kiinnostuneempi lapsensa harrastuksesta kuin koulunkäynnistä. Nuorten vastaukset antavat kuitenkin vahvan epäilyksen sille, että

jääkiekkoharrastus on perheissä enemmän esillä kuin koulunkäynti. Arviointituen osalta vanhemmat eivät kokeneet osaavansa auttaa nuorta lajiin liittyvissä asioissa, kuten oman kehittymisen arvioimisessa. Tämä siitä huolimatta, että laji tuntuu olevan perheissä suurena prioriteettina.

Tutkimuksessa kysytyjen taustamuuttujien osalta selvisi, että vanhempien liikunnallisuudella on merkitystä välineelliseen tukeen. Nuorten mukaan liikunnalliset vanhemmat antoivat yleisemmin neuvoja nuorten harjoitteluun ja treenasivat useammin heidän kanssaan. Vanhempien itsensä kokemana heidän liikunnallisuutensa ei sen sijaan vaikuttanut merkittävästi. Tämä voisi johtua siitä, että nuoret mahdollisesti mieltäisivät vanhempansa liikunnallisiksi, jos he ovat kiinnostuneita nuorten treenaamisesta ja ottavat osaa nuorten joukkue toiminnan ulkopuolella tapahtuvaan harjoitteluun.

Vanhempien koulutustausta oli merkittävä taustamuuttuja, joka vaikutti annetun tuen yleisyyteen. Jääkiekon osalta kaikki tukimuodot olivat yleisempiä, jos vanhemmalla oli korkeakoulututkinto. Koulunkäynnin osalta korkeakoulutettujen vanhempien lapset saivat matalammin koulutettujen lapsia yleisemmin välineellistä tukea ja arviointitukea. Tämä vahvistaa Kestilän, Karvosen, Parikan, Haapakorvan ja Sutelan (2018) saamaa aiempaa tutkimustulosta, jossa korkeakoulutettujen lapset pärjäsivät matalammin koulutettujen lapsia paremmin koulussa.

Muista taustatekijöistä esiin on nostettava se, ettei nuorten jääkiekkjoukkueen sarjatasolla ei ollut merkitystä koetun yleisyyteen. Ei vanhempien eikä myöskään nuorten mukaan. Tästä ei ollut aiempaa tutkimustulosta, mutta tutkijalla oli olettamuksena, että tuki olisi ollut yleisempää paremmin jääkiekossa pärjääville. Tutkija pohjasi hypoteesinsa omaan yli 20 vuoden kokemukseensa juniorijääkiekosta. Tutkittavat olivat tutkimusaineiston keräämishetkellä ikävaiheessa, jossa Suomen Jääkiekkoliitto alkaa koota ensimmäistä kertaa lajin sen hetkisiä huippuja yhteen. Tämä aiheuttaa usein hälinää ja liikehdintää seurakentässä, kun pelaaja-agentit alkavat ottaa yhteyttä parhaiten pärjänneiden perheisiin. Aineisto kerättiin kuitenkin juuri ennen ensimmäisiä valintoja, joten niiden mahdollisia vaikutuksia vanhempien antamaan tukeen ei tässä tutkimuksessa päästä näkemään.

Vanhemman sukupuoli oli suurin tuen yleisyyteen vaikuttava tekijä. Äidit antoivat emotionaalista tukea nuorten jääkiekkoharrastukseen selkeästi isiä yleisemmin. Isät sen sijaan olivat huomattavasti aktiivisempia palautteen antajia lajiin enemmän liittyvissä aineellisessa tuessa ja arviointituessa.

Miehillä voi olla enemmän kokemusta lajista, mikä selittäisi tämän eron. Lisäksi selittäväenä tekijänä voi olla se, että isät kokivat olevansa hieman liikunnallisempia kuin äidit. Äitien yleisempää emotionaalisuutta voidaan varmasti selittää ainakin osaksi käänteisesti sillä, ettei heillä välttämättä ole omaa kokemusta itse lajista. Siksi tukeminen voi jäädä enemmän yleiselle tasolle tunteuksien kyselemiseksi.

Nuorten koulunkäyntiin äidit kokivat antavansa aineellista tukea lukuun ottamatta kaikkia tukimuotoja enemmän kuin isät. Välineellisessä tuessa ja arviointituessa erot tuen yleisyydessä olivat tilastollisesti merkitsevät, koska niissä ollaan enemmän ainesisällön kanssa tekemisissä. Äidit tuntuvat olevan enemmän kiinnostuneita lapsiensa koulunkäynnistä kuin isät.

Kysyttäessä mahdollisen lisätuen tarvetta nuoret olivat hyvin lyhytsanaisia, mutta saivat kuitenkin tuotua ilmi, ettei lisätukea juuri tarvita. Tämä liittyyne Marttusen ja Karlssonin (2013) teoriaan varhaisnuoruudesta, jossa murrosikäiset pitivät tiedot sisällään, eivätkä kommunikoi välttämättä sanallisesti.

Vanhemmilla oli sen sijaan miltei poikkeuksetta ajatuksia, miten he voisivat antaa lapsilleen lisätukea. Vaikutti kuin heillä olisi ollut omantunnon tuskia nykyisen tukensa kanssa. Koko tutkimus osoitti, että nuorten ja vanhempien käsityksessä tuen nykyisestä määrästä on risteävä. Vanhemmat luulivat antavansa tukea liian vähän. Avoimet vastaukset osoittivat myös sen, että jääkiekon suhteen he kokivat olevansa vain tukijoita, mutta koulun osalta vastauksista paistoivat vaatimukset.

Jatkossa voitaisiin tutkia, eroaako koettu sosiaalinen tuki urheiluseurassa urheilevien ja seuraan kuulumattomien välillä. Tästä voitaisiin päätellä, minkälainen merkitys vanhempien tuella on seuratoimintaan tulemiseen ja siellä pysymiseen. Lisäksi voitaisiin selvittää, millaisia eroja on urheiluseurassa urheilevien ja seuraan kuulumattomien koulunkäyntiin saamassa sosiaalisessa tuessa.

LÄHTEET

Aunola, K. 2018. Kodin ja vanhempien merkitys oppimismotivaatiolle. Teoksessa motivaatio ja oppiminen. Jyväskylä: PS-kustannus.

Berkman, L. 1984. Assessing the physical health effects of social networks and social support. *Annual Review Of The Public Health* 5.

Cöte, J., Lidor, R. & Hackfort, D. 2009. ISSP position stand: To sample or to specialize? Seven postulates about youth sport activities that lead to continued participation and elite performance. *International Journal of Sport and Exercise Psychology* 7/2009, 17.

Deci, E. L. Ryan, R. M. 1985. *Intrinsic motivation and self-determination in human behaviour*. New York, NY: Plenum Press. 232–238.

Duineveld J., Parker P., Ciarrochi, J., Ryan, R. & Salmela-Aro, K. 2017. The link between perceived maternal and paternal autonomy support and adolescent well-being across three major educational transitions. *Developmental Psychology*, 58. 1978–1994.

Heaney, C. & Israel, B. 2008. *Health behavior and health education: Theory, research and practise. Social Networks and Social Support*. San Francisco: Jossey-Bass. 189–207.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 1997. *Tutki ja kirjoita*. Hämeenlinna: Kariston kirjapaino Oy.

Kanters, M.A., Bocarro, J. & Casper, J. 2008. Supported or pressured? An examination of agreement among parent's and children on parent's role in youth sport. *Journal of Sport Behavior* 31 (1), 64–80.

Kestilä, L., Karvonen, S., Parikka, S., Seppänen, J., Haapakorva, P. & Sutela, E. 2018. Vanhempien koulutus ennustaa nuorten hyvinvointia pitkälle aikuisuuteen. *Suomen sosiaalinen tila* 3/2018, Tutkimuksesta tiiviisti 19/2018. Helsinki: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos.

Koski, P. & Hirvensalo, M. 2019. Liikunnan merkitykset ja esteet. Teoksessa: Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. Liitu-tutkimuksen tuloksia 2018. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2019:1

Koski, P. & Mäenpää, P. 2018. Suomalaiset liikunta- ja urheiluseurat muutoksessa 1986–2016. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:25

Lehtinen, I. & Lehtinen, T. 2007. Mikä mättää? Murrosiän muutokset kotona ja koulussa. Helsinki: Edita Prima Oy.

Liukkonen, J. & Jaakkola, T. 2017. Suoritusmotivaatio urheilussa. Teoksessa: Mikä meitä liikuttaa: Modernin motivaatiopsykologian perusteet. Juva: PS-kustannus. 192–194.

Lochbaum, M., Çetinkalp, Z., Graham, K-A., Wright, T. and Zazo, R.: Task and ego goal orientations in competitive sport: A Quantitative Review of the Literature from 1989 to 2016. *Kinesiology* 48 (2016). 3–29.

Lämsä, J. 2002. Viattomuudesta vimmaan. Lapsuudesta nuoruuteen -siirtymävaiheen tarkastelua. Jyväskylä: Gummerus.

Malecki, C., & Demaray, M. 2002. Measuring perceived social support: Development of the child and adolescent social support scale. *Psychology in the Schools*, vol 39(1), 1–17.

Malecki, C., & Demaray, M. 2003. What type of support do they need? Investigating student adjustment as related to emotional, informational, appraisal, and instrumental support. *School Psychology Quarterly*, Vol. 18, No. 3, 2003. 231–252.

Malmberg, L-E. & Little, T. D. 2002. Nuorten koulumotivaatio. Teoksessa K. Salmela-Aro & Nurmi, J-E. (toim.) Mikä meitä liikuttaa. Modernin motivaatiopsykologian perusteet. Keuruu: Otava. 127–144.

Marttunen, M. & Karlsson, L. 2013. Nuoruus ja mielenterveys. Teoksessa Marttunen, M., Huurre, T., Strandholm, T. & Viialainen, R. (toim.) Nuorten mielenterveyshäiriöt – Opas nuorten parissa työskenteleville aikuisille. Tampere: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos.

Mononen K., Aarresola, O., Sarkkinen, P., Finni, J., Kalaja, S., Härkönen, A. & Pirttimäki, M. (toim.) 2014. Tavoitteena nuoren urheilijan hyvä päivä. Urheilijan polun valintavaiheen asiantuntijatyö. KIHUn julkaisusarja 46. Helsinki: Edita Prima.

Read, S. 2017. Henkilökohtaisten tavoitteiden geneettinen perusta. Teoksessa: Mikä meitä liikuttaa: Modernin motivaatiopsykologian perusteet. Juva: PS-kustannus. 25–26.

Ritvonen, V. 2013. Juniorijääkiekkoilijoiden vanhemmiltaan saama sosiaalinen tuki. Turun yliopisto. Kasvatustieteiden laitos. Pro gradu -tutkielma.

Roberts, G. C. 1993. Motivation in sport: Understanding and enhancing the motivation and achievement of children. In R. N. Singer, M. Murphey & L. K. Tennant (Eds.) Handbook on Research on Sport Psychology. New York: Macmillan. 337–347.

Rottensteiner, C., Happonen, L. & Konttinen, N. 2015. The interplay of autonomous and controlled motivation in youth team sports. *International Journal of Sport Psychology* 46(3):225-243 May 2015

Rudisill, M. 2016. Mastery motivational climates: Motivating children to move and learn in physical education contexts. *Kinesiology Review*, 2016, 5. 157–169.

Salmela, J. 2006. Koetun sosiaalisen tuen, pätevyyden, itsearvostuksen ja liikunnan yhteyksiä nuoruusiän kasvuvuosina. Vaajakoski: Gummerus.

Salmela-Aro, K. 2018. Motivaatio ja oppiminen. Jyväskylä: PS-kustannus.

Salmela-Aro, K. & Nurmi, J-E. 2017. Henkilökohtaiset tavoitteet, hyvinvointi ja elämäntilanne. Teoksessa: Salmela-Aro, K. & Nurmi, J-E. Mikä meitä liikuttaa: Modernin motivaatiopsykologian perusteet. Juva: PS-kustannus. 36–40.

Sinkkonen, J. 2012. Nuoruusikä: Miten lapsesta tulee nuori aikuinen? Helsinki: WSOY.

Suomen Jääkiekkoliitto. Pelipassitilastot. <https://analytics.zoho.eu/open-view/489000000263208/25073c6061fb2ff59f4712d5ff3c8e70>. Luettu 6.4.2019

Ståhl, T. 2003. Liikunnan toimintapolitiikan arviointia terveyden edistämisen kontekstissa: Sosiaalisen tuen, fyysisen ympäristön ja poliittisen ympäristön yhteys liikunta-aktiivisuuteen. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Takalo, S. 2004. Kuka minua liikuttaa? Sosiaalisen ympäristön koettu merkitys 11–20-vuotiaiden lasten liikunta-aktiivisuuteen. Lisensiaatintutkimus. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 163. Jyväskylän yliopisto: Liikuntakasvatuksen laitos.

Takalo, S. 2016. Mikä nuorta liikuttaa? Tutkimus liikuntatottumusten rakentumisesta lapsesta nuoreksi aikuiseksi. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 315. Jyväskylä: LIKES-tutkimuskeskus.

Tammelin, T., Aira, A., Hakamäki, M., Husu, P., Kallio, J., Kokko, S., Laine, K., Lehtonen, K., Mononen, K., Palomäki, S., Ståhl, T., Sääkslahti, A., Tynjälä, J. & Kämppi, K. Results from Finland's 2016 report card on physical activity for children and youth. *Journal of Physical Activity and Health*, 2016, 13 (Suppl 2)

Telama, R. 1989. Urheilu kasvatusympäristönä. Teoksessa T. Pyykkönen, R. Telama & J. Juppi (toim.) *Liikkuvat lapset. Lapset liikunnan harrastajina ja urheilijoina*. Liikuntatieteellisen seuran julkaisu 114. Helsinki: Liikuntatieteellinen seura. 93–94.

Trussel, D, E. & Shawn, S, M. 2012. Organized youth sport and parenting in public and private spaces. *Leisure Sciences* 34(5), 383–384. doi: 10.1080/01490400.2012.714699

Tähtinen J., Laakkonen, E. & Broberg, M. 2011. Tilastollisen aineiston käsittelyn ja tulkinnan perusteita. Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan julkaisuja C:20. Turku: Turun yliopisto, 12.

Vasalampi, K. 2017. Itsemäärämisteoria. Teoksessa: Salmela-Aro, K. & Nurmi, J-E. *Mikä meitä liikuttaa: Modernin motivaatiopsykologian perusteet*. Juva: PS-kustannus.

Viljaranta, J. 2017 Odotusarvoteoria – odotusten ja arvostusten vaikutus oppimismotivaatioon. Teoksessa: Salmela-Aro, K. & Nurmi, J-E. *Mikä meitä liikuttaa: Modernin motivaatiopsykologian perusteet*. Juva: PS-kustannus. 66–76.

LIITTEET

SAATEKIRJE KYSELYYN

Tervehdys!

Opiskelen Turun yliopistossa luokanopettajaksi ja teen saman aikaisesti kandidaatin työtä sekä pro gradu -tutkielmaa. Kandidaatin työssäni tutkin vanhempien antamaa tukea lasten jääkiekkoharrastukseen. Pro gradu -tutkielmassani laajennan aihetta vertailemalla urheiluharrastukseen ja koulunkäyntiin annettua tukea. Tutkimukseni kohderyhmänä ovat 2004 syntyneet jääkiekkoa harrastavat pojat ja tytöt sekä heidän vanhempansa.

Toimin TPS:n juniorivalmennuspäällikkönä ja vastaan seuran alle 15-vuotiaiden toiminnasta. Haluan hyödyntää tutkimuksista saatavia tietoja valmentajille ja vanhemmille suunnatuissa koulutuksissa.

Aineiston käsittelyssä ja säilytyksessä noudatetaan tutkimuseettisen neuvottelukunnan suosituksia. Jos perheessä on kaksi vanhempaa, niin toivon molempien vastaavan kyselyyn itsenäisesti.

Kyselyyn pääsee alla olevista linkeistä. Jos linkki ei ole aktiivinen, niin kopioithan sen kokonaisuudessaan selaimesi osoiteriville.

Pelaajien kyselyyn pääsee tästä bit.ly/nuoret2004

Vanhempien kyselyyn pääsee tästä bit.ly/vanhemmat2004

Kyselyyn vastaaminen vie vain muutaman minuutin. Yhteystietonsa jättäneiden kesken arvotaan kaksi NHL-paitaa.

Ystävällisin terveisin,

Sami Aaltonen

Vanhempien antama sosiaalinen tuki / Vanhemmat

1. Olen *

- Nainen
- Mies

2. Ikäni *

- 35 tai vähemmän
- 36–40
- 41–45
- 46–50
- 51 tai enemmän

3. Montako alle 18-vuotiasta lasta talouteenne kuuluu *

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 tai enemmän

4. Korkein koulutusasteeni

Peruskoulu/kansakoulu

Opistotaso

Ammatillinen koulutus

Lukio

Alempi korkeakoulu

Ylempi korkeakoulu

Muu, mikä?

5. Lapseni pääasiallinen sarjataso jääkiekossa

AAA

AA

A

Joku muu

6. Arvioi omaa liikunnallisuuttasi asteikolla 1–10 (jossa 1 = heikko / 10 = todella hyvä)]*

7. Vastaa seuraaviin väittämiin asteikolla 5–1, jossa 5 = Täysin samaa mieltä, 4 = Jokseenkin samaa mieltä, 3 = Ei samaa eikä eri mieltä, 2 = Jokseenkin eri mieltä ja 1 = Täysin eri mieltä

	5	4	3	2	1
En seuraa lapseni jääkiekkoharrastusta					
Minulle on tärkeää, että lapsellani on laadukkaat välineet jääkiekkoharrastukseen					
Lapseni pärjää jääkiekossa paremmin, jos tuen häntä					
Lohdutan lastani, jos hänen joukkueensa on hävinnyt tai hän on epäonnistunut ottelussa					
Haluan, että lapseni tekee parhaansa jääkiekkoharrastuksensa eteen					
Annun neuvoja lapseni omatoimiseen harjoitteluuni					
Lapseni voi kertoa minulle kaikista huolista, jotka liittyvät jääkiekkoharrastukseen					☐
Annun lapselleni raha- tai tavarapalkintoja, jos hän onnistuu peleissä	☐	☐	☐	☐	☐
Osaan neuvoa lastani liikunnan suhteen	☐	☐	☐	☐	☐
Kuljetan lastani usein harjoituksiin	☐	☐	☐	☐	☐
Kysyn yleensä aina, miten lapseni jääkiekkoharjoitukset ovat sujuneet	☐	☐	☐	☐	☐
Huolehdin mielelläni kaikista lapseni jääkiekkoharrastukseen liittyvistä kuluista	☐	☐	☐	☐	☐
En palkitse rahallisesti lapseni onnistumisia jääkiekossa	☐	☐	☐	☐	☐
Kannustan lastani omatoimiseen harjoitteluun	☐	☐	☐	☐	☐
Tuen lastani, kun hän tekee jääkiekkoharrastukseen liittyviä päätöksiä	☐	☐	☐	☐	☐
Havaitsen puutteita lapseni harjoittelussa ja pelisuorituksissa	☐	☐	☐	☐	☐
Käyn usein kannustamassa lastani peleissä	☐	☐	☐	☐	☐

8. Vastaa seuraaviin väittämiin asteikolla 5–1, jossa 5 = Täysin samaa mieltä, 4 = Jokseenkin samaa mieltä, 3 = Ei samaa eikä eri mieltä, 2 = Jokseenkin eri mieltä ja 1 = Täysin eri mieltä

	5	4	3	2	1
Kysyn yleensä aina, miten lapseni koulupäivä on sujunut					
Haluan palkita lapseni onnistumiset koulussa rahalla tai tavaralla					
Kannustan lastani hänen koulutöissään					
Annann lapselleni neuvoja koulunkäyntiin					
Haluan, että lapseni tekee parhaansa koulunkäynnin eteen					
Lapseni voi kertoa minulle kaikista huolistaan, jotka liittyvät koulunkäyntiin					
Annann lapselleni raha- tai tavarapalkintoja, jos hän onnistuu kokeissa				☐	☐
En osaa neuvoa lastani läksyjen suhteen	☐	☐	☐	☐	☐
Lohdutan lastani, jos koulussa on mennyt huonosti	☐	☐	☐	☐	☐
Havaitsen lapseni kehittymisen hänen koulunkäynnissään	☐	☐	☐	☐	☐
Huolehdin mielelläni kaikista lapseni koulunkäyntiin liittyvistä kuluista	☐	☐	☐	☐	☐
En juuri seuraa lapseni koulunkäyntiä	☐	☐	☐	☐	☐
Osaan auttaa lastani arvioimaan hänen omaa kehittymistään koulussa	☐	☐	☐	☐	☐
En palkitse lapseni onnistumisia koulussa rahalla tai tavaralla	☐	☐	☐	☐	☐
Autan lastani läksyjen kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Kannustan lastani opiskelemaan omatoimisesti	☐	☐	☐	☐	☐
Lapseni pärjäisi koulussa nykyistä paremmin, jos hän saisi minulta enemmän tukea koulunkäyntiinsä	☐	☐	☐	☐	☐
Tuen lastani, kun hän tekee koulunkäyntiin liittyviä päätöksiä	☐	☐	☐	☐	☐
Minulle on tärkeää, että lapsellani on haluamansa välineet koulunkäyntiä	☐	☐	☐	☐	☐

9. Millaista tukea voisit antaa lapsellesi hänen jääkiekkoharrastukseensa?

10. Millaista tukea voisit antaa lapsellesi hänen koulunkäyntiinsä?

11. Laita tähän yhteystietosi, jos haluat osallistua pelipaitojen arvontaan. Yhteystietoja ei voida yhdistää antamiisi vastauksiin.

Etunimi

Sukunimi

Matkapuhelin

Sosiaalinen tuki jääkiekkoon ja koulunkäyntiin

1. Syntymävuoteni *

- 2004
 Joku muu

2. Pääasiallinen sarjataso jääkiekkossa *

- AAA
 AA
 A
 Joku muu, mikä? _____

3. Viimeisimmän todistukseni kaikkien aineiden keskiarvo. Merkitse niin tarkasti kuin muistat. *

4. Arvioi vanhempieni liikunnallisuutta asteikolla 1-10 (1 = heikko / 10 = todella hyvä) *

5. Vastaa seuraaviin väittämiin asteikolla 5–1, jossa 5 = Täysin samaa mieltä, 4 = Jokseenkin samaa mieltä, 3 = Ei samaa eikä eri mieltä, 2 = Jokseenkin eri mieltä ja 1 = Täysin eri mieltä *

	5	4	3	2	1
Vanhempani kysyy yleensä aina harjoitusten jälkeen, miten jääkiekkoharjoitukset ovat sujuneet	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani havaitsee kehitykseni jääkiekkoharrastuksestani	☐	☐	☐	☐	☐
Voin kertoa vanhemmalleni kaikista huolistani, jotka liittyvät jääkiekkoharrastukseeni	☐	☐	☐	☐	☐
Saan vanhemmiltani raha- tai tavarapalkintoja, jos onnistun peleissä	☐	☐	☐	☐	☐
Koen, että vanhempani ei osaa neuvoa minua liikunnan suhteen	☐	☐	☐	☐	☐
Saan vanhemmiltani usein lyydin harjoituksiin	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani ei seuraa jääkiekkoharrastustani	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani käy usein kannustamassa minua peleissä	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani on huono arvioimaan kehitykseni jääkiekkoliijana	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani lohduttaa minua, jos joukkueeni on hävinnyt tai olen epäonnistunut ottelussa	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani haluaa, että teen parhaani jääkiekkoharrastukseni eteen	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhemmalleni on tärkeää, että minulla on laadukkaat välineet jääkiekkoharrastukseen	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani eivät palkitse rahallisesti onnistumistani jääkiekossa	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani auttaa minua joskus omatoimisessa harjoittelussani	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani kannustaa minua omatoimiseen harjoitteluun	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani tukee minua, kun teen jääkiekkoharrastukseen liittyviä päätöksiä	☐	☐	☐	☐	☐

6. Vastaa seuraaviin väittämiin asteikolla 5–1, jossa 5 = Täysin samaa mieltä, 4 = Jokseenkin samaa mieltä, 3 = Ei samaa eikä eri mieltä, 2 = Jokseenkin eri mieltä ja 1 = Täysin eri mieltä *

	5	4	3	2	1
Vanhempani kysyy yleensä aina, miten koulupäivä on sujunut	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani ei juuri seuraa koulunkäyntiäni	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani kannustaa minua usein koulutöissäni	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani lohduttaa minua, jos koulussa mennyt huonosti tai olen epäonnistunut kokeessa	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani haluaa, että teen parhaani koulunkäyntini eteen	☐	☐	☐	☐	☐
Voin kertoa vanhemmalleni kaikista huolestani, jotka liittyvät koulunkäyntini	☐	☐	☐	☐	☐
Saan vanhemiltani raha- tai tavara-palkintoja, jos onnistun kokeissa	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani palkitsevat minut raha- tai tavara-palkinnoilla, jos teen parhaani harjoituksissa	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhemmalleni on tärkeää, että minulla on haluamani välineet koulunkäyntiä varten (reppu, koulutarvikkeet, liikuntavarusteet, yms.)	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani huolehtivat mielellään kaikista koulunkäyntini liittyvistä kuluista	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani halusivat palkita onnistumiseni koulussa rahalla tai tavaramalla	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani eivät palkitse onnistumisiani koulussa rahalla tai tavaramalla	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani auttaa minua joskus läksyjeni kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Saan vanhemiltani neuvoja koulunkäyntini	☐	☐	☐	☐	☐
Koen, että vanhempani ei osaa neuvoa minua läksyjen suhteen	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempani kannustaa minua opiskelemaan omatoimisesti	☐	☐	☐	☐	☐

7. Millaista tukea haluaisit saada vanhemmilta jäähkiekkoharrastukseesi? *

8. Millaista tukea haluaisit saada vanhemmilta koulunkäytösi? *

9. Laita tähän yhteystietosi, jos haluat osallistua paitojen arvontaan. Nimitietojasi ei yhdistetä vastauksiin.

Etunimi	
Sukunimi	
Matkapuhelin	